

FLACĂRA

29

PE APE,
DEPARTE...

MOBILIERUL STRĂZII

Mamaia cîntă

Anul XIII nr. 29 (477) — 18 iulie 1964

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

**MUNCA
SLĂVEȘTE
LIBERTATEA**

de Aurel BARANGA

Tara întreaga întimpină sărbătoarea împlinirii a douăzeci de ani de la eliberarea de sub jugul fasciștilor într-o avântată sporire a eforturilor pentru ridicarea, la toate capitolele îndeletnicirilor, a producției. Ziarele aduc zilnic vești cu privire la felul cum se desfășoară întrecerea înscrisă în grafic și în conștiințele oamenilor. Fiindcă îndărătul fiecărui succes înregistrat în uzine, pe ogoare sau pe vastele șantiere, la masa planșetel sau lângă furnal, în mine sau la fundația unor impunătoare viitoare combinate, se află decizia lucidă a constructorilor de a urma cu fidelitate și devoțiune politica partidului în uriașa lui operă de desăvârșire a socialismului în patria noastră. Fiecare succes e expresia mândriei patriotice și a entuziasmului cu care sînt îndeplinite hotărârile partidului, în care fiecare om al muncii citește propriul său program de viață. M-am întimplat într-o uriașă unitate industrială în ziua în care oamenii au luat cunoștință de recenta Hotărîre a Partidului cu privire la sporirea salariilor. Prinusul unui întreg plan de măsuri, strategie vastă, minuțios urmărită, pentru atingerea unor feluri exacte și concrete: produse mai multe, mai bune, mai ieftine, economii mai mari, beneficii. Dezvoltarea economiei naționale ca principiu fundamental al creșterii bunăstării fiecăruia, verificarea zi de zi a acestui adevăr în detaliile lui de viață imediată, cotidiană, întraripează entuziasme și dă aripi imaginației creatoare care transformă munca într-o nobilă emulație. Întrecerea socialistă implică trepte diverse și multiple pe drumul însușirii tehnicii avansate, a descoperirii tuturor mijloacelor celor mai contemporane pentru perfecționarea procesului de producție. Fiecare victorie determină un stimul cu repercusiuni complexe. Știrile declanșează reacții în lanț, reacții declanșatoare de energii inepuizabile. La Borzești a intrat în funcție instalația de electroliză și noutatea se repercutează la Paroșeni unde a intrat în funcție noul grup electrogen de 150 MW. Noutatea se transformă în emoție și în mîndrie în inimile constructorilor de pe șantierul Combinatului de îngrijămintă chimice de la Turnu-Măgurele. Rezultatul poate fi văzut în telegrama trimisă Comitetului Central, tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej: terminarea cu șase luni înainte de termen a construcției și montajului la Fabrica de acid sulfuric. Bătălia cu timpul continuă, îndrjită, pretutindeni, fiecare zi, săptămîină sau lună smulsă graficului fiind o bucurie răsfrîntă generos asupra tuturor. În ziua de 26 iunie furnaliștii și oșelarii din Hunedoara au anunțat îndeplinirea planului pe primul semestru, știrea convertindu-se într-un bilanț concret: fontă și oșel peste plan. Prezidează și la realizarea acestor succese același motor: conștiința socialistă care pune în mișcare pîrghia creației, a inovațiilor, a descoperirii, în cadrul întrecerii, a celor metode, — cele mai potrivite și mai înaintate — care să asigure dezvoltarea amplului proces care e sporirea la toți indicii a producției, ritmul înalt în care continuă să crească industria noastră socialistă.

În aceste zile, pe întinsul ogoarelor se dă bătălia pentru stringerea în condiții optime a recoltei. Pretutindeni domnește același spirit: nici o clipă pierdută, nici un bob risipit. Munca descoperă rezerve inepuizabile de entuziasm, rezerve fără sfîrșit de energie, fiindcă oamenii știu un lucru adînc înscris în conștiința lor: că muncesc pentru ei, pentru binele lor, pentru fericirea unei patrii care e a lor. După lungi secole de calvar, acum douăzeci de ani această țară a devenit în sfîrșit a lor.

Oamenii muncii slăvesc această zi cu sentimentul îndrituit că prăznuiesc prima zi în care au devenit liberi. Munca slăvește libertatea.

**COPERTA
NOASTRĂ**

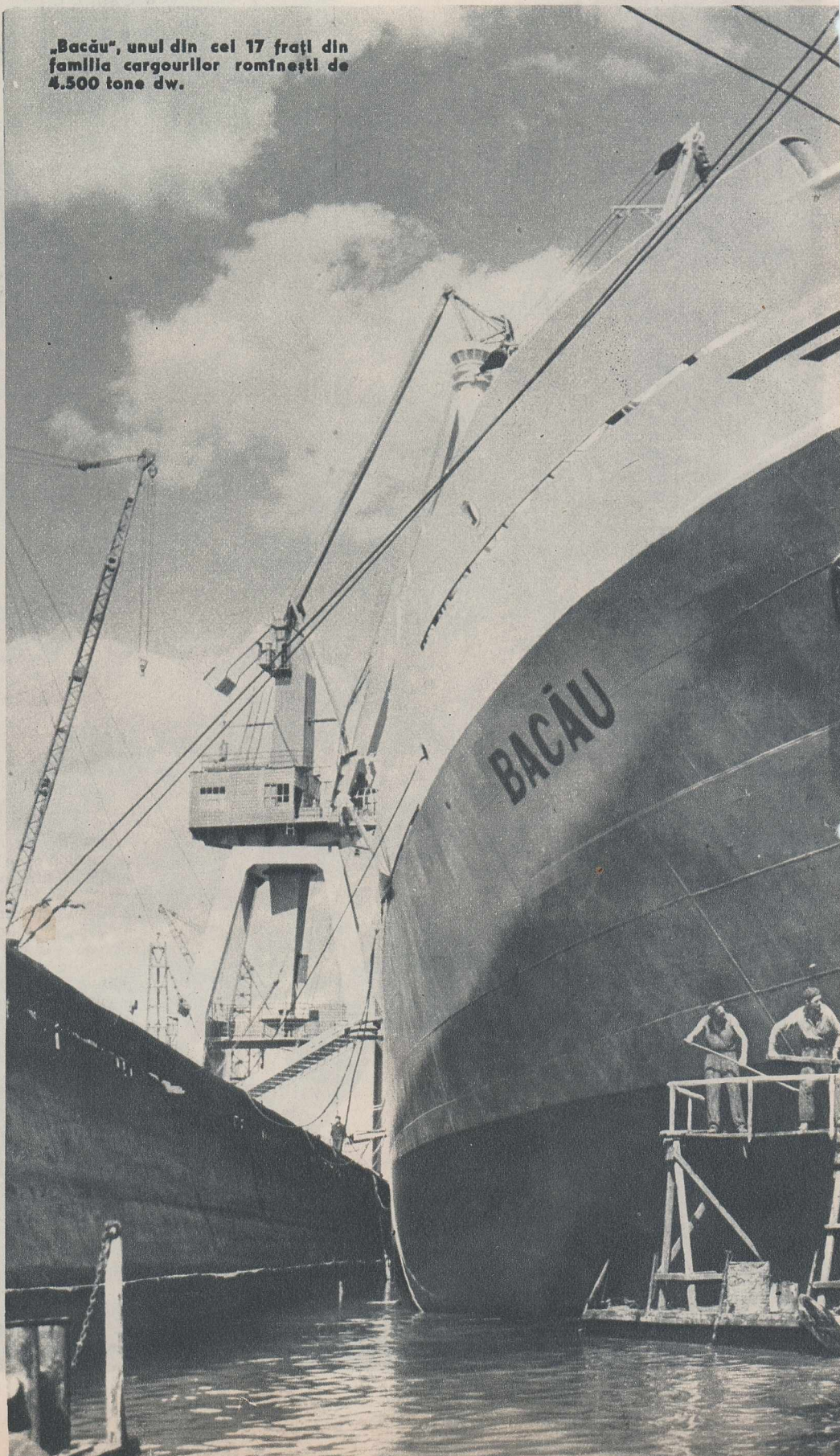
Cu cortul, lângă
Iacul Podragul în
Munții Făgăraș.

Fotografie de
Ion PĂTCU

**XX
1964**

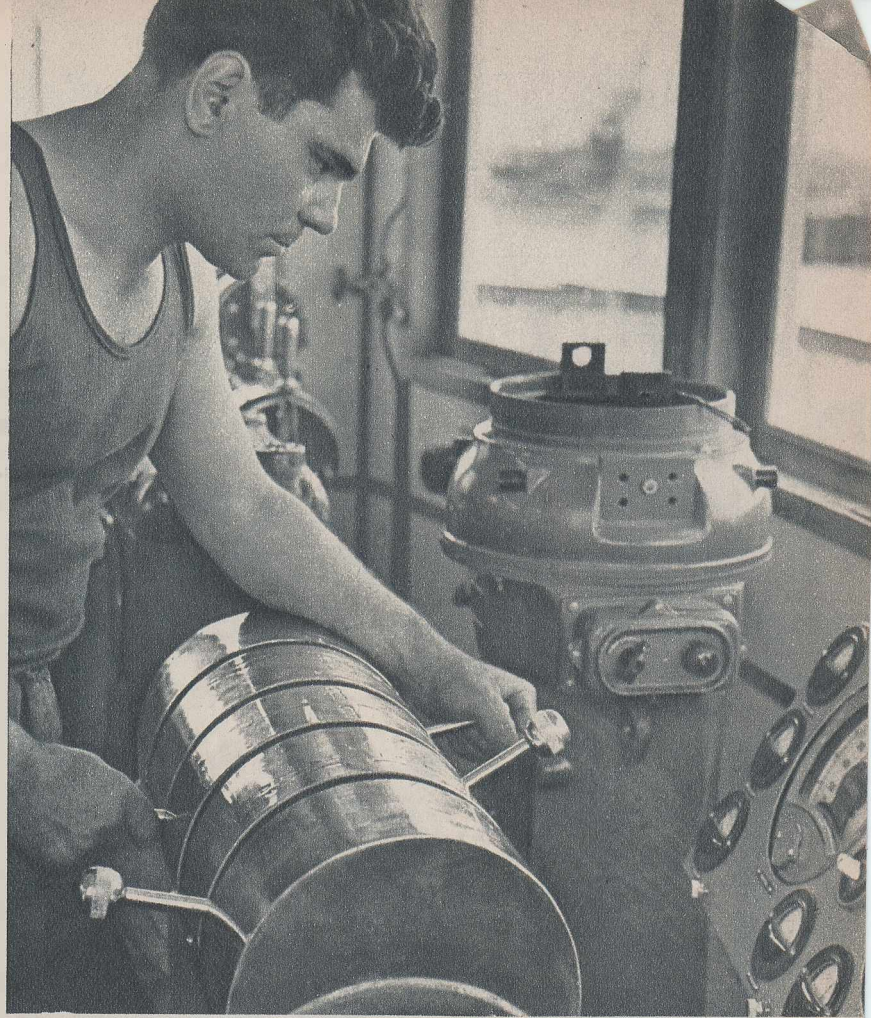
**Prin
cetățile
industrii noastre
socialiste**

pe ape, c

„Bacău”, unul din cel 17 frați din familia cargourilor românești de 4.500 tone dw.

departe...

Instalații de telecomandă la țimonă.

„Veniți să privim nostalgia
ce fi-va pe ape... departe
cu gândul la patrie“

notează un poet contemporan sub impresia vizitei făcute pe un șantier naval. Aflindu-ne recent pe un asemenea șantier am trăii și noi impresii similare. Priveam construcția încă parțială a unei nave pe cală; urmăream munca fără răgaz a macaraghiilor și sudorilor, a montatorilor și vopsitorilor; printre fulgerările sudurii și în răgazurile dintre uruitul vinciurilor aveam tabloul acela amplu dar greu de definit al unei activități largi, diverse, creatoare... Dar imaginația noastră, devansind tot ceea ce se petrecea atunci și acolo, ne înfățișa, pe mări îndepărtate, rezultatul final întruchipat de viitoarea navă sub pavilion tricolor, purtând pe valuri înspumate nostalgice doruri de patrie...

Ani și ritmuri

Era în anul 1893. La Galați, pe malul stîng al Dunării, acolo unde se află astăzi amplasat Șantierul naval Galați, lua ființă un mic atelier de turnătorie în care se produceau câteva sorturi de obiecte de larg consum din tuci. Deasupra ușii, o firmă: „Gheorghe Fernic & Co“. Fusese acest Fernic directorul școlii de meserii din localitate dar sătul, pesemne, de mizeria vieții de slujbaș din acele vremi și-a dat demisia și s-a asociat cu doi inși care aduceau în această afacere un strung și un polizor. Peste cîtiva ani, atelierul trecea de la fabricarea ceanelor pentru mămăligă la repararea bărcilor pescărești drept care firma s-a schimbat în „Șantierul naval Gheorghe Fernic & Co“. Peste alți nu știu cîți ani, cronică necrisă a șantierului gălățean consemnează prima comandă mai serioasă: repararea cargobotului Vascapu eșuat pe țărnul Mării Negre. În anul 1912, adică după aproape 20 de ani de existență, șantierul elabora prima construc-

ție propriu-zisă: o navă de război, și aceea în asociație cu o firmă italiană din Triest. Pînă la naționalizare, șantierul gălățean a trecut prin diverse forme juridice de proprietate: societate mai mult sau mai puțin anonimă, în comandită simplă sau pe acțiuni, în nume colectiv etc., după cum se punea problema sustragerii de la plata impozitelor către stat.

Dacă ne-am îngăduit să facem această succintă incursiune în istoria celui mai important șantier din țară, e pentru ca din confruntarea procesului de 50 de ani de dezvoltare capitalistă cu cel de 20 de ani de dezvoltare socialistă să iasă la iveală unele fapte pe cît de simple pe atît de pline de semnificație. Ne vom sprijini în acest scop pe argumentele cifrelor.

În anul 1953 se monta pe cală primul remorcher de 1.200 C.P. Peste 7 ani, șantierul îl livra pe cel de-al 33-lea. În 1958 s-a construit în șantier prima motonavă de 2.000 tone pentru navigația flu-

A. PETRUȚ

(Continuare în pag. 4)

La cheul primului șantier naval al țării.

vială și pe lacuri. În 1964 se va livra cea de-a 41-a. Acum patru ani a fost construit primul cargou românesc de 4.500 tone — mândria șantierului — pentru ca anul acesta să fie livrat cel de-al 17-lea. În 50 de ani, întreprinderea capitalistă de pe malul Dunării a executat în total 120 construcții navale (în majoritate șleperi, șalupe, ambarcațiuni pescărești). În mai puțin de 20 de ani, întreprinderea socialistă

S.N.G. a livrat beneficiarilor interni și externi 423 nave maritime și fluviale și are în curs de livrare încă 18 bucăți. Față de anul 1950 producția globală a anului 1964 va fi de aproape 4 ori mai mare iar productivitatea a crescut cam în aceeași proporție.

În anii noștri și sub ochii noștri, Șantierul naval Galați s-a îmbogățit cu hale, ateliere, cale de lansare și cheuri betonate,

cu uriașe macarale portale de 6, 15 și 20 de tone, care-și înalță siluetele zvelte către cer.

Ani și ritmuri...

Cu porțile larg deschise tehnologiei avansate

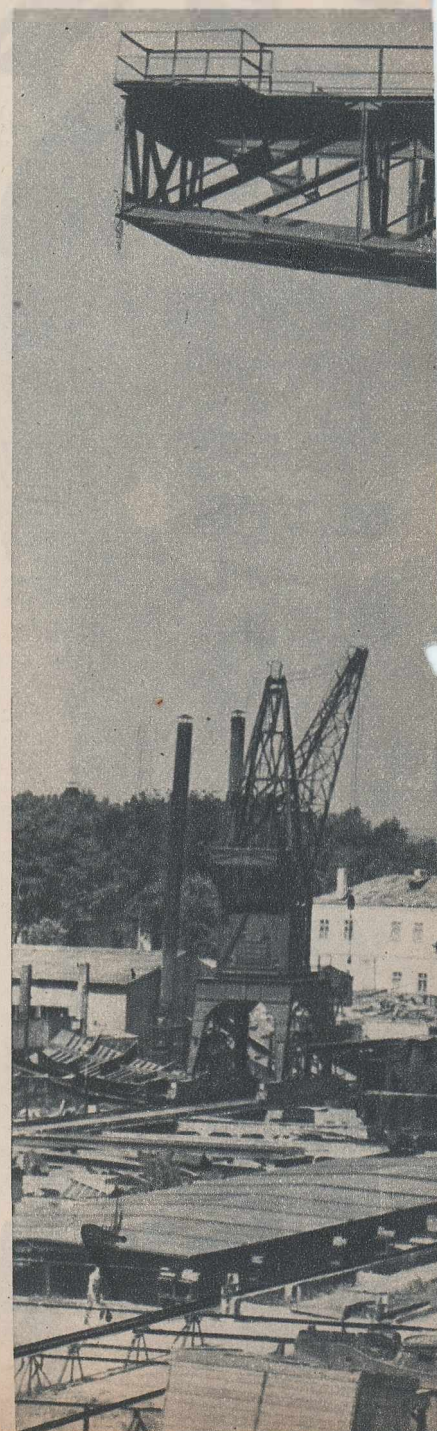
Despre necesitățile mereu crescînde ale flotei noastre comerciale maritime s-a vorbit încă la cel de-al II-lea Congres al partidului nostru. Alte documente de partid ulterioare și apoi lu-

crările celui de-al III-lea Congres au fixat proiectanților și constructorilor noștri navali cadrul general al unor sarcini complexe și de mare răspundere: să se realizeze tipurile de construcții navale necesare flotei noastre comerciale maritime — ca o consecință firească a dezvoltării relațiilor noastre comerciale pe plan mondial. Măsurile luate pentru organizarea corespunzătoare a industriei noastre de construcții navale, pentru dezvoltarea și reutilizarea șantierelor, pentru formarea cadrelor de muncitori, tehnicieni, ingineri specialiști, s-au reflectat evident și în evoluția din acești ani a Șantierului naval Galați, cea mai importantă întreprindere de acest fel din țară.

Șantierul gălățean și-a deschis larg porțile unor metode tehnologice moderne, în general tuturor acelor factori cuprinși în noțiunea de tehnică la nivel mondial.

Anul 1951 a marcat în acest sens o radicală cotitură în con-

Macarale argintii...

cepția construcțiilor de nave de pe șantier și în același timp o indicație pentru toate celelalte șantiere navale din țară. Este vorba de înlocuirea procedeeului de nituire a corpului vasului cu cel de sudură. O adevărată revoluție în tehnologia navală și ale cărei urmări nemijlocite au însemnat apariția unei surse bogate de creștere a productivității și de scădere a prețului de cost. Înlocuirea nituirii cu sudura a redus considerabil ciclul de fabricație și montaj pe cală și — lucru de mare însemnătate — a eliberat pe muncitorii de cunoscutul efort fizic și nervos cerut de ciocanul pneumatic pentru nituire.

Știut lucru este că în ultimii ani — cu colaborarea unor valoroase cadre de știință, profesori la institutele politehnice, ingineri etc., — tehnica sudurii a cunoscut la noi în țară importante progrese. Ele au pătruns și pe șantierul gălățean care a devenit la rândul său un larg câmp de experimentare și perfecționare a acestei tehnologii. Aici, în acest șantier, s-au experimentat și executat, de pildă, așa-numitele stenduri electromagnetice care permit sudarea pe ambele părți dintr-o singură trecere. Aici, în acest șantier, s-a trecut la utilizarea sudurii cu amperaje mari

care permite să se sudeze cap la cap fără prelucrări în plus, table pînă la 26 mm grosime. În S.N.G. ia o extindere tot mai mare procedeul foarte modern al sudurii în mediu de bioxid de carbon, metodă a cărei productivitate este de câteva ori mai mare față de cea a sudurii manuale.

La nivelul acestor perfecționate procedee tehnologice de sudură se aplică și metodele respective de control de calitate, acestea făcîndu-se cu ajutorul aparatelor Röntgen portative, aparatelor ultrasonice sau instalațiilor de izotopi radioactivi.

Dar de pe șantier n-a dispărut doar zgomotul asurzitor produs de ciocanele pneumatice ale nituitoarelor ci și acela nu mai puțin penibil rezultat din crașuirea prin cioplire pneumatică. În plus, crașuirea electropneumatică introdusă în ultima vreme și care celui neavizat îi apare tot ca o operație de sudură (se folosesc și aici electrozii) a făcut să crească productivitatea și la această operațiune. Printre multe alte modernizări introduse în șantier mai menționăm aparatele speciale complet automatizate pentru operația denumită curățirea de țunder. Asemenea aparate, prevăzute a fi importate, au fost realizate de curînd în

țară după un proiect original românesc.

Este vestită grija pe care constructorii navali o pun în înfățișarea exterioară a vasului. Și în această direcție constructorii gălățeni au adoptat procedee noi, mecanizate, la lucrările de vopsire a navelor (cu pistolul de vopsele) și folosind vopsele și lacuri rezistente (epoxii, clor-cauciuc etc.).

După toate acestea, ar fi greu să nu recunoaștem că pe porțile larg deschise ale Șantierului naval Galați pătrunde nestăvilită tehnica nouă, tehnica zilelor noastre cu minunile ei.

Departe, pe ape...

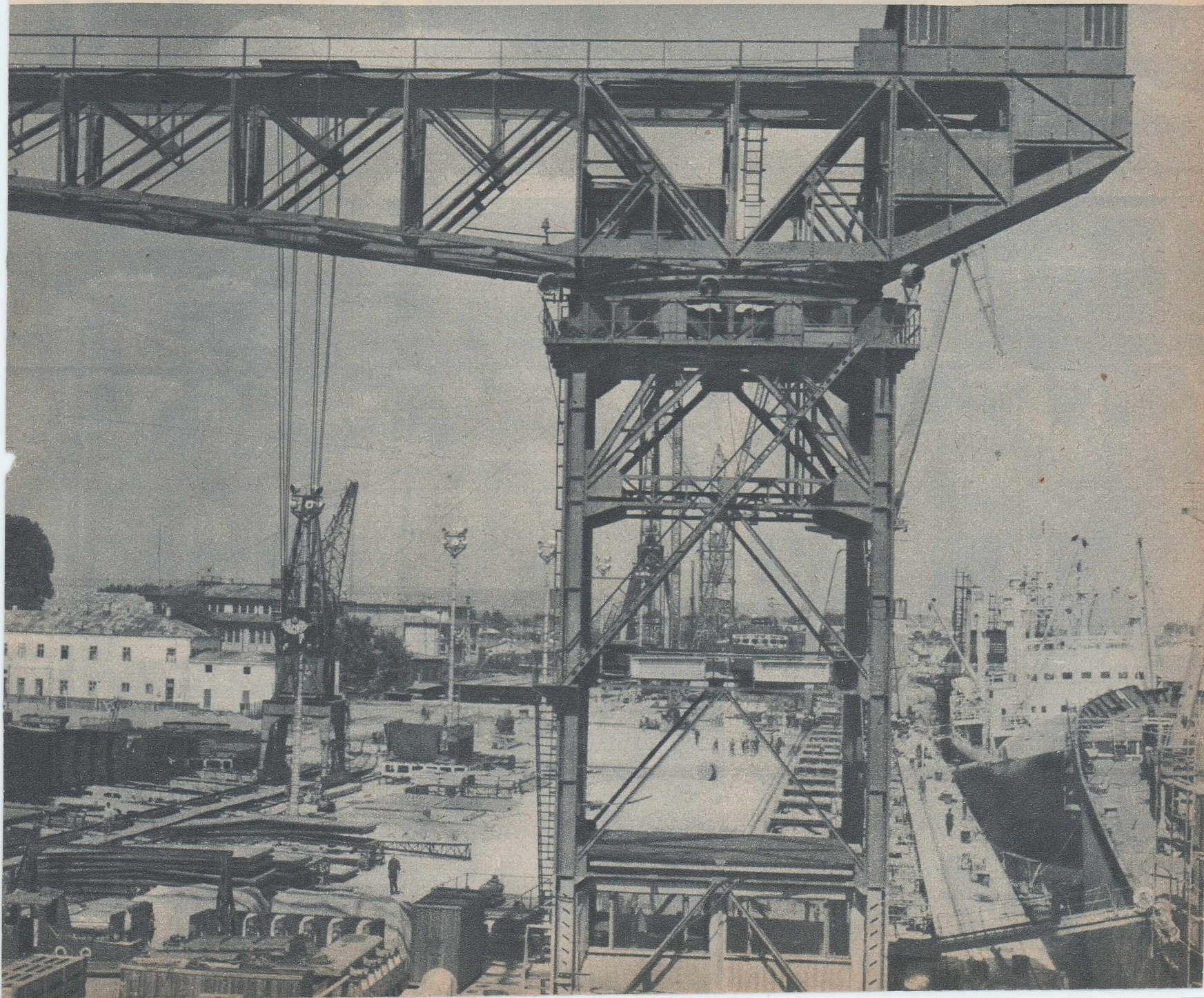
Nu sînt decît 4 ani — aminteam mai sus — de cînd Șantierul naval Galați a trecut la construirea cargoului de 4.500 tone dw. Dar în acești 4 ani s-au născut în tehnica dirijării navelor și a agregatelor lor sisteme și procedee noi, au apărut, pe de altă parte, o seamă de produse noi ale industriei chimice și ale industriei materialelor de construcții cu aplicații largi în industria construcțiilor de nave. Să le ignore oare constructorii și proiectanții noștri de nave? Faptele dovedesc contrariul. Astfel au fost asimilate la cargou (ca și la moto-

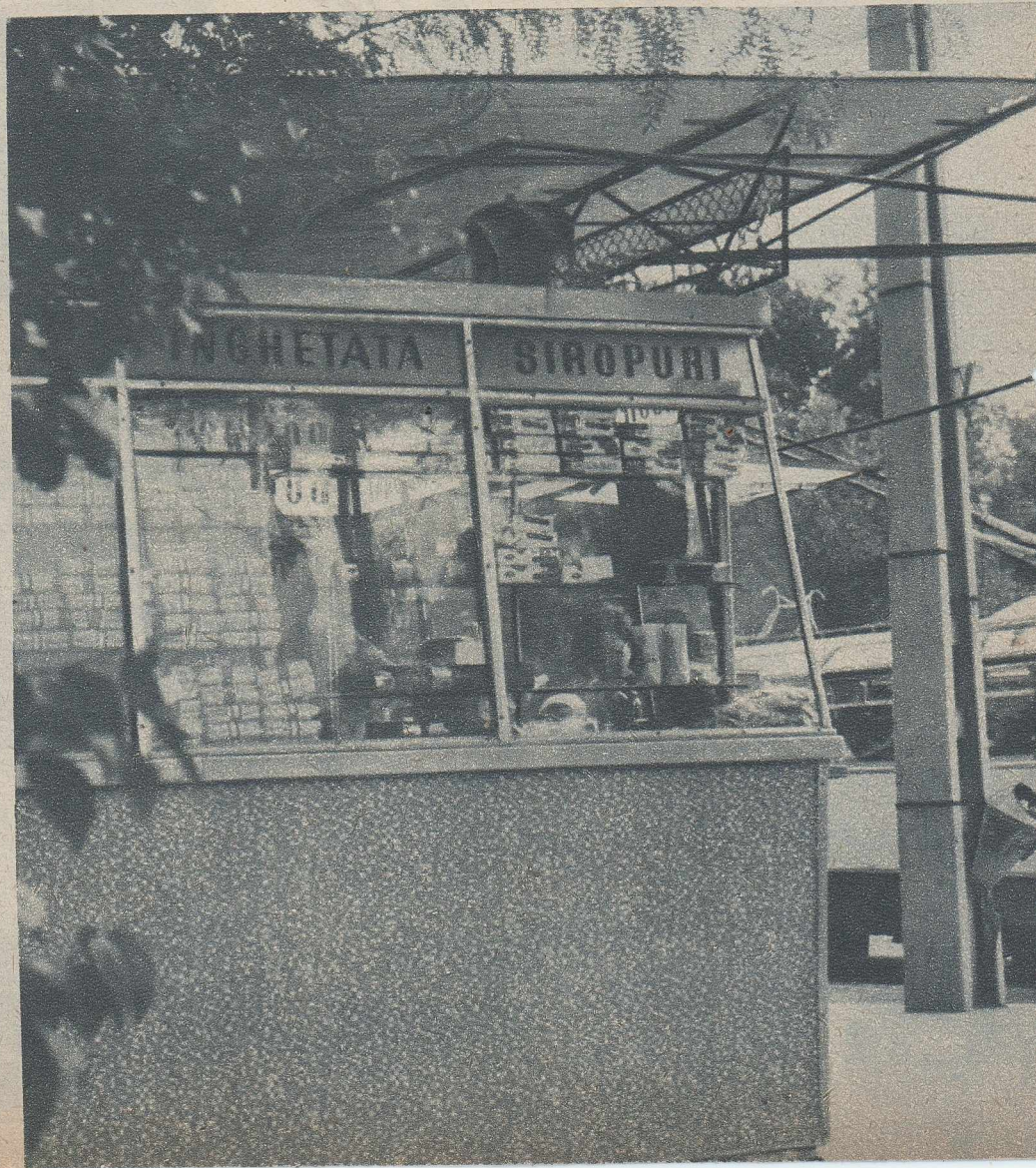
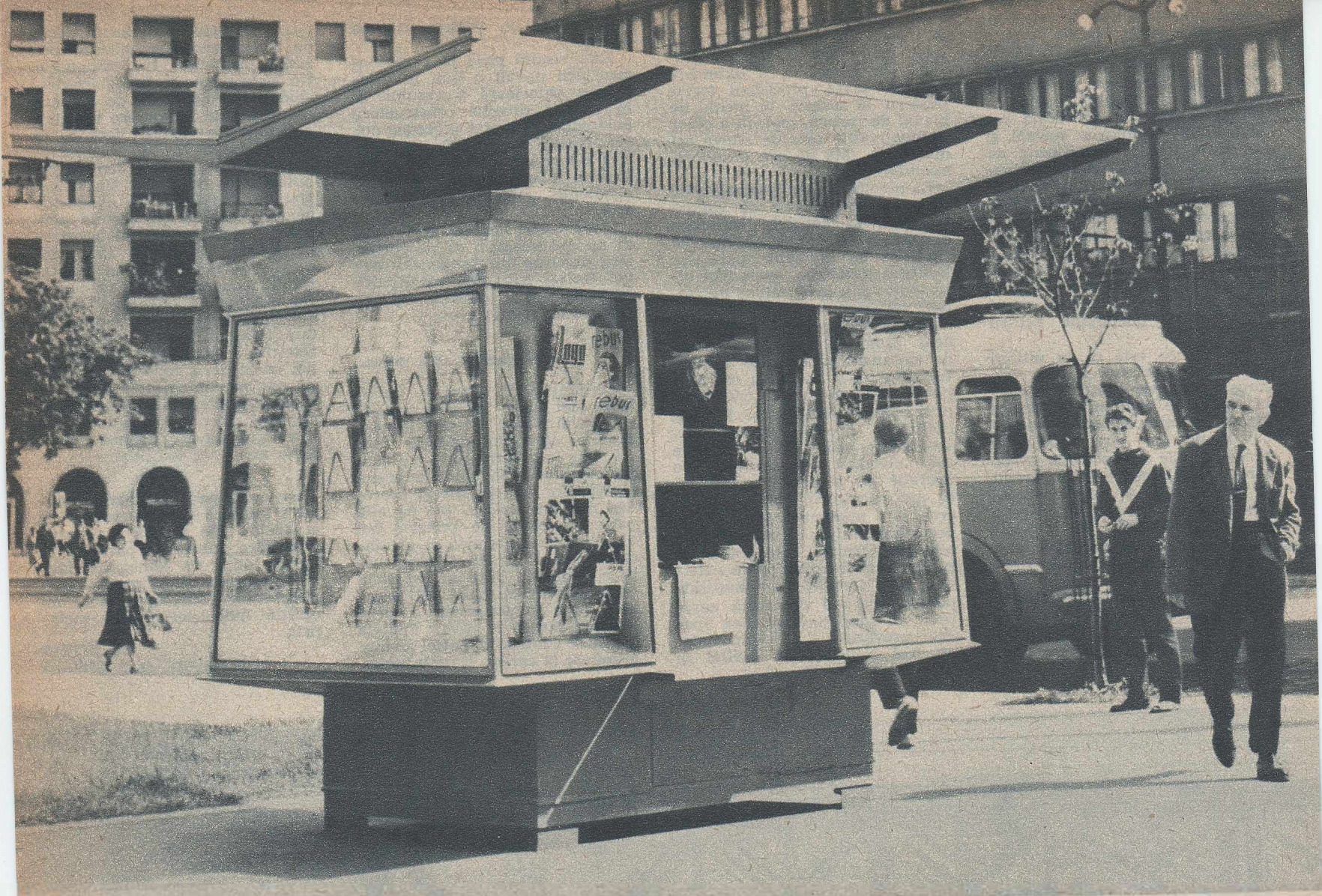
navă de altfel) sisteme moderne de telecomandă-semnalizare-control instalate la timonerie. Un sistem nou de închidere-deschidere la magazii de mărfuri ale cargoului cu capace metalice acționate de vinciuri face ca în prezent manevra de închidere-deschidere să dureze doar 5 minute în loc de 6 ore. Un sistem nou de ventilație în magazinele pentru mărfuri perisabile permite acum transportul acestora pe mările tropicale, fără primejdie de alterare. S-au adoptat soluții moderne pentru manevrarea bărcilor de salvare. O seamă de mecanisme ce se fabrică în țară le-au înlocuit cu succes pe cele din import. Produse chimice noi ca ampura, folosită ca izolanț pe vas, melamina, policlorura de vinil, și multe altele contribuie la aspectul plăcut al încăperilor din interiorul navei: cabine, sufragerie etc.

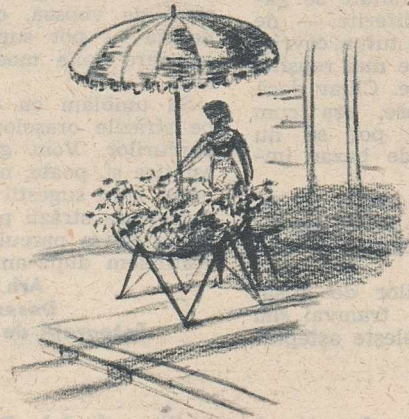
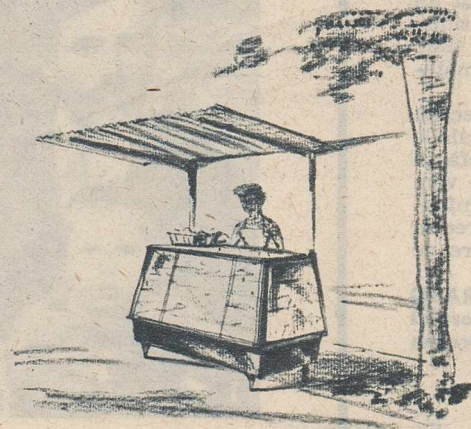
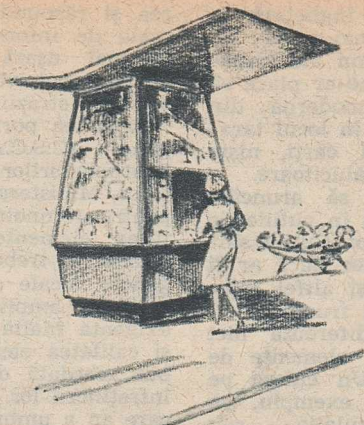
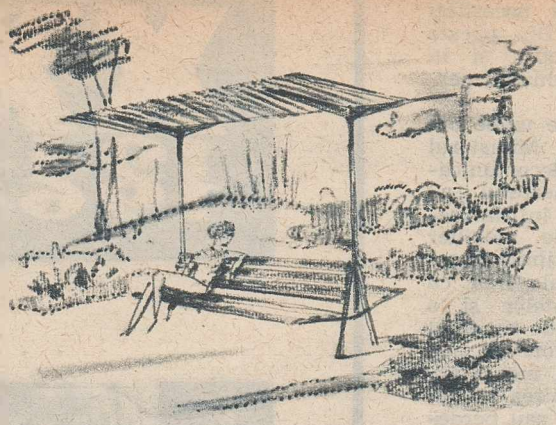
★

Departe, pe ape, nave românești spintecă valurile mărilor și oceanelor. Ele poartă nu numai nostalgice doruri de patrie ci și munca plină de abnegație, gîndirea tehnică cutezătoare a constructorilor de nave ai uneia din cetățile industriei noastre socialiste.

A. PETRUȚ
Fotografiile de S. STEINER

Cîteva sugestii pentru o bancă de parc, un chioșc de ziare, un tonet pentru vînzarea covrigilor și unul pentru flori.

Frumosul și viața cotidiană

MOBILIERUL STRĂZII

V-ați gîndit vreodată ce loc important ocupă strada în viața de fiecare zi a cetățeanului? Treccm pe străzile orașului pentru treburi, pentru cumpărături dar și pentru simpla plăcere a plimbării. Viața unui oraș pulsează pe străzile lui. Cine nu-și cuprinde cîteodată în program și trecerea prin fața vitrinelor de pe Calea Victoriei sau o raită pe bulevarde, pentru a vedea ce mai e nou sau pentru a savura

Un chioșc la care ați cumpărat, desigur, cîteodată vreo revistă: situat în inima Bucureștilui, vizavi de cinematograful „Patria“, el atrage atenția prin linia sa modernă, elegantă (fotografia de sus). O soluție civilizată pentru vînzarea biletelor de Loto-Pronosport (fotografia din stînga jos).

Lîngă Arcul de Triumf, un frumos chioșc de răcoritoare construit din mase plastice, oțel și sticlă (fotografia din dreapta jos).

animația și a „vedea lume“?

Din toate elementele ce formează cadrul forfotei veșnic schimbătoare a străzii sînt unele pe lîngă care trecem zilnic, fără să le observăm, așa cum nu mai acordăm atenție mobilei obișnuite din locuința noastră. Și totuși ce ar fi locuința fără mobilă? Ce ar fi strada fără „mobila“ ei? Acea mobilă a străzii formată din zeci de piese mici sau mari, necesare sau numai decorative, atractive sau voit neînsemnate, mai noi sau învechite, care toate contribuie la aspectul orașului.

Ce înțelegem prin termenul „mobiliierul străzii“?

Piese de mobilă stradală sînt felinarul și cutia pentru hîrtii, chioșcul de ziare și standul de Loto-Pronosport, cabina de telefon și banca din parc. Tot mobiliier de stradă se poate numai panoul de afișaj ori jardinierele de pe străzile Brașovului.

Fiecare dintre aceste elemente își are rostul lui. Este plăcut să poți afla la îndemîină, literalmente pe trotuar, o înghețată,

un covrig, sirop sau țigări după cum este tot atît de plăcut ca în locurile potrivite să dai de o bancă sau de un umbrar. Ai vrea ca toate acestea să fie frumoase, adecvate locului și scopului, făcute într-un spirit contemporan, în forme moderne, din materiale atractive.

Sînt frumoase nolle stații de benzină, cu aparate lăcuite și acoperiș din material plastic translucid. Noile chioșcuri de răcoritoare de la Arcul de Triumf și din Piața Sf. Gheorghe, strălucitoare prin metalul, sticla și materialele plastice din care sînt făcute, sînt plăcute ochilor și practice la servit. Au apărut și cîteva tipuri noi de standuri de loto — agreabile și practice. Treccătorii se opresc cu plăcere să cerceteze fotografiile expuse pe panourile moderne din colțul universității bucureștene.

Am dori ca toate chioșcurile sau standurile să fie tot atît de îngrijite și frumoase. Cutiile plecticoase, vopsite în cenușiu,

Arh. Vasile RADO
(Continuare în pag. 8)

ale vânzătorilor de înghețată, ar putea fi colorate mai vesel; în locul lăzilor de lemn ale vânzătorilor de covrigi ne-ar place să vedem o piesă modernă din metal și sticlă, iar în locul tarabelor de ziare și cărți, niște standuri vitrate, strălucitoare.

Ne-am obișnuit să aruncăm biletele de tramvai în cutiile de tablă fixate pe stâlpi. Cutiile sînt practice și bune, dar dacă ar fi mai bine finisate și altfel colorate, ar putea fi și frumoase.

Nu ne este indiferentă nici așezarea diferitelor elemente de mobilier stradal. Un chioșc pe trotuar poate, de exemplu, să stînjenească circulația sau perspectiva străzii. În București, pe bd. Republicii, între str. Ion Vidu și Universitate se găsesc 11 standuri diferite — de ziare, de înghețată, tutun, covrigi și răcoritoare. Unele mai reușite, altele vechi și urite. Chiar dacă ar fi toate frumoase, așa cum stau alăturate nu pot să nu creeze un aspect de bazar improvizat.

Ne-ar place să vedem și în alte orașe din țară jardiniere de genul celor de la Brașov și Predeal.

Plasarea panourilor de afișaj la unele stații de tramvai sau autobuz mai înveselește aștepta-

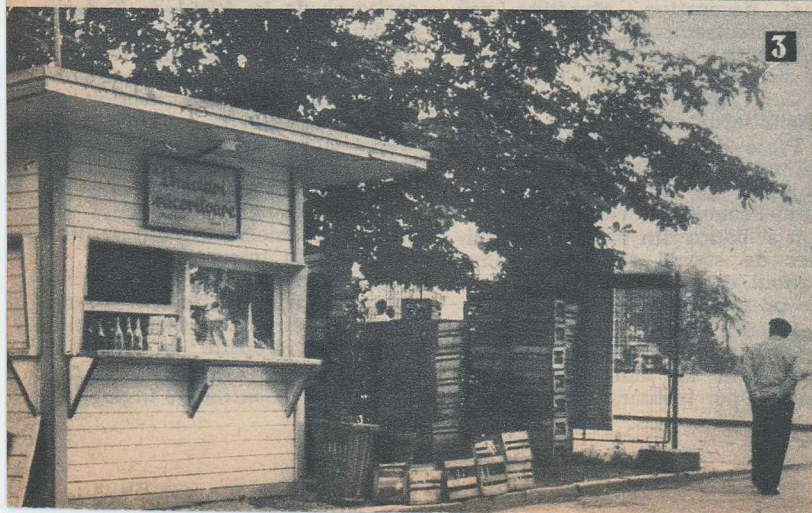
rea și răspunde unor necesități reale de informare. Din păcate se mai așază panouri și în locuri nepotrivite, închizînd perspectiva străzii.

Acțiunea pornită de unele organe (C.S.C.A.S., Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Ministerul Comerțului ș.a.) pentru reînnoirea și înfrumusețarea elementelor de mobilier stradal ar trebui sprijinită de organele locale prin alegerea cu grijă a amplasamentelor și o exigență înaltă față de aspectul și calitatea elementelor. Ar trebui acordată o grijă mai mare întreținerii lor. Înlocuirea în fiecare an a umbrelor sau perdelelor de pînză la chioșcurile de înghețată, răcoritoare sau la scaunele lustragiilor — ca și un strat de vopsea, cînd se simte nevoia — pot suplini un timp oarecare noile modele și materiale.

Să umblăm cu ochii deschiși pe străzile orașelor și pe aleile parcurilor. Vom găsi satisfacții estetice și, poate, nu o dată vom putea oferi sugestii pentru înfrumusețarea străzii pe care trecem zilnic sau la parcului în care ne destindem după-amiezi.

Arh. Vasile RADO
Desenele autorului
Fotografiile de Traian Prosan

Și cîteva neplăcute elemente de mobilier stradal. Două, în plin centru, acolo unde bd. Bălcescu se întretaie cu bd. Republicii: un chioșc de ziare ca o cutie prost alcătuită (foto 1); un tonet de covrigi de la care nu te prea îndeamnă inima să eumperi (foto 2); și la una din intrările în parcul Herăstrău, un chioșc asediat literalmente de lăzi cu sticle goale (foto 3).

XX
1944

OAMENI
AI ZILELOR
NOASTRE

INGURSIUNE ÎNTR-UN ALBUM DE FAMILIE

Într-o intenționată „poză matură“, doi tineri zîmbesc stingaci aparatului fotografic. Ea și-a împodobit părul cu o coroană de flori; el poartă o cravată (poate chiar prima).

— Tata și mama. Acum douăzeci de ani... — ne dă explicații Constantin, fiul.

Iar tatăl și mama, confruntîndu-și reciproc chipurile (cu douăzeci de ani mai în vîrstă!) par a investiga, undeva în străfunduri, amintiri din tinerețe.

Dar nu numai atît. Fotografia răscolește acele lirice trăiri ale adolescenței pe care, oricît s-ar osteni timpul, omul le duce mereu cu sine.

— Ne iubeam și totuși am stat în cumpănă... Dorința fiecăruia de a ne încheza un cămin nu se împăca cu vremurile prin care treceam, cu războiul.

Pînă la urmă, în toamna anului 1944, într-o carte de imobil a unei case de la marginea Bucureștiului se consemna lapidar începutul de drum: „Alexandru Bob, gravor, soț, și Vasilica Bob, muncitoare, soție, stau în gazdă la...“

- ① O familie de țărani obișnuită din anii dinaintea Eliberării: nevoiașă și strlucită de greutate. Din mijlocul ei a plecat la oraș, pentru a „căuta ceva de lucru”, tânărul Alexandru.
- ② Pe străzile Bucureștiului, în anii de ucenicie. „Vă rog zîmbiți!” — a cerut fotografii. Dar, e greu să-ți confecționezi o figură veselă după 10 ore de lucru și umilințe petrecute în fabrica patronului.
- ③ Ani la rînd tinerii Alexandru și Vasilica au stat în cumpănă: „Să se ia sau nu”. Abia în toamna anului 1944 dorința sinceră de a avea un cămin a putut deveni o realitate.
- ④ Se pare că meseria meticuloasă de gravor, exercitată vreme de 24 ani, a imprimat pe chipul tovarășului Bob o anumită severitate.
- ⑤ În albumul familiei Bob, cele mai multe poze îl reprezintă pe tânărul Constantin. Reproducem două dintre ele: în prima îl vedem în mijlocul colegilor pionieri...
- ⑥ ...În cea de-a doua, adolescentul Constantin se află împreună cu câțiva colegi de clasă. Două fotografii care anticipează un nou album de familie în care tânărul Bob dorește să introducă cît mai multe fotografii despre viitorul „Inginer” Bob. Un vis realizabil pentru orice tânăr al generației sale.

Casa de pe strada Mărgeanului, nevrednică de peliculă, nu și-a aflat locul în albumul de fotografii al familiei. În schimb, o amintire nostimă îi reînvie imaginea. Mama povestește cum, după cinci ani de la căsătorie, primind în cartierul Ferentari apartamentul confortabil în care locuiesc și azi, dumnealui, neștiutorul Constantin (pe-atunci numai de trei ani), plîngea după „casa lor” cu... prispă.

Iar ca o replică, cu aceeași intenție hazlie, tatăl reproduce întrebarea cu care, la rîndu-i, „dumneaei”, soția, parcă ezită să se mute la bloc:

— Când și cu ce crezi c-o să ne umplem camerele?

Dar, cu timpul, și unul și altul au văzut cum se încheagă un cămin plăcut. Fiindcă, pe nesimțite, punîndu-și laolaltă salariile, întîi și-au mobilat dormitorul, apoi și-au putut primi oaspeții în sufragerie; mai tîrziu — cînd și-au dorit frigider, radio, televizor — le-au putut avea, cu înțelegere și chibzuială de gospodari, pe toate.

Albumul familiei gravorului Bob a urmărit îndeaproape bucuriile familiei, pe care le-a întipărit în aceea autentică expresie a fotografiei. În el sînt prezente chiar și imaginile veselilor petreceri, prilejuite de un eveniment sau altul, după cum promptele vizite ale oaspetelui de fiecare an al micului Bob — darnicul „Gerilă” — însoțesc și ele drumul copilăriei. Numai pozele de lucru (tatii îi place să-și facă din cînd în cînd asemenea fotografii) au rămas, am spune, aceleași. Fotografiiile din album dezvăluie și cea migăloasă îndeletnicire a gravurii, aflată undeva la hotarul dintre meserie și artă, de la care Alexandru Bob nu s-a desprins niciodată. Cei 24 de ani de meserie au imprimat chipului și firii gravorului o anumită severitate.

Dar, aceleași trăsături sobre dezvăluie și o fire optimistă. Mărturie sînt fotografiile din timpul concediilor petrecute la mare sau în liniștea munților. Familia toată, mama, tatăl, băiatul, aleargă cu mingea;

Bob „cel mare” s-a deghizat într-un grav marinar, spre amuzamentul copios al lui Bob „cel mic”, iar jocul de-a v-ași ascunselea, după colțuri de stîncă, este o distracție egal gustată.

★

În albumul familiei, cele mai multe fotografii sînt ale băiatului. Ele îi înfățișează metamorfoza, de la mersul șovăitor, la ipostaza de „fluturaș” (elevul cu șorțuleț și fundă din primul an de școală) și apoi, an de an, mai departe, pînă la mina voit gravă a adolescenței.

Fel de fel de fotografii. Făcute — multe — la întîmplare: într-o excursie, la o plimbare, în clasă sau la joacă... Altele însă au o intenție. Urmăresc o evoluție care nu scapă niciodată mamei grijuluii. „Fluturașul” din primul an de învățătură a fost fotografiat în fața unei impunătoare clădiri de școală. Mama a dorit să immortalizeze coincidența: fiul ei, ca și școala din noul cartier Ferentari, se aflau în aceea toamnă

la începutul carierei. Premiile de la sfîrșit de an, micile banchete care încheiau vechile etape ale învățurii și inaugurară totodată altele noi, și-au ocupat, pe rînd, locul lor în album. Și chiar anul trecut, cînd Constantin a terminat clasa a IX-a, mama l-a îndemnat să-și facă o fotografie cu toți colegii. De acum, fiecare, potrivit aptitudinilor, îmbrățișa studiul științelor reale sau al celor moderne. El, Constantin, a ales fără rezerve știința. Mamei i s-a părut că se afla la vîrsta hotărîrilor mature; că aceasta înseamnă poate primul pas pe calea ingineriei.

...Iată și fotografia de pe ultima pagină a albumului. Alături de ea, proiectați pe verdele unor arbuști abia înmuguriți, un băiat sfios, cu față prelungă, cu ochelari, alături de o fată în uniformă albastră, zîmbesc.

— Eu și cu o colegă!

Trecem discreți peste explicația grăbită. Dar, fără să vrem, gîndul parcă anticipează începutul unui alt album de familie.

Cornelia SIMIONESCU

G. CĂLINESCU:

„VIAȚA LUI MIHAI EMINESCU“

Implinirea a 75 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu a provocat o supraconcentrare și o mobilizare generală a atenției tuturor oamenilor de cultură asupra vieții și operei marelui nostru poet. Cu acest prilej a ieșit încă o dată la iveală că Eminescu este, printre toți oamenii excepționali născuți de poporul nostru, acela despre care s-a scris cel mai mult, și despre care, fără îndoială, se va mai scrie, până într-un viitor foarte îndepărtat, din ce în ce mai mult. Bibliografia cercetărilor eminesciene este uriașă, avem astăzi istorici și critici literari specializați în această direcție, avem, fără nici o exagerare, o adevărată știință a operei lui Mihai Eminescu — o eminescologie care cuprinde pagini deosebit de valoroase și în al cărui domeniu sînt prezenți cei mai eminentei reprezentanți ai esteticii, istoriei și criticii noastre literare.

Așa fiind, progresele în eminescologie sînt neînchinate, în timp ce comparația lucrărilor de specialitate se face la un nivel din ce în ce mai înalt: o lucrare pe care, în acest domeniu, o putem considera de vîrf, este implicit o lucrare, o operă de pisc, căci ea se înalță peste virfuri foarte înalte. O asemenea operă este *Viața lui Eminescu*, recent apărută în cea de-a patra ediție, tocmai în preajma comemorării morții poetului: o operă de pisc — fără îndoială piscul creației eminescologice pînă la ora actuală.

Prima ediție a cărții a apărut acum treizeci de ani. Cartea a fost considerată, atunci, nu numai ca dovada incontestabilă a afirmării unei puternice personalități a istoriei și criticii literare, dar și ca opera deschizătoare a unui nou drum în domeniul criticii și istoriei literare. Cînd a apărut *Viața lui Mihai Eminescu*, G. Călinescu nu era un necunoscut, departe de așa ceva. Deși încă foarte tînră, el aducea în critica literară, practică consecvent sub forma criticii de presă, o notă de ascuțită originalitate, acel sunet nou care îndreptățește speranța și așteptarea nerăbdătoare a cititorului. De atunci, el a împlinit toate speranțele și promisiunile, arătînd în același timp că, o dată cu maturitatea, capacitățile sale cuprind noi domenii de creație — proza beletristică, dramaturgia și gazetăria — mai toate domeniile în care se munceste cu condeul. În fiecare, Călinescu este titularul unor opere masive, de o valoare nepretuită pentru literatura noastră.

Viața lui Mihai Eminescu — căci de la ea am pornit — avea însă să dezvăluie calitatea cea mai originală a scrisului și a capacității de creație călinesciană, sinteza desăvîrșită a istoriei cu evocarea, a erudiției cu viața, a stilului critic cu stilul literar. Povestirea vieții zbuciumate și nefe-rice a lui Mihai Eminescu este de o rigoare documentară absolută și este suma și sistematizarea întregii documentări cunoscute pînă atunci, și necunoscute. Biografia spirituală a poetului — dinamica intelectuală, sursele gândirii filozofice și modelarea lor continuă în procesul constituirii unei concepții de viață, structura psihologică și frămîntarea morală — este sprijinită în desfășurarea ei, atît în traiectoria generală cît și în minuta infimitezimală — pe cea mai strictă decla-

rație și implicație a textelor, pe analiza cea mai aprofundată și cea mai stringentă, scriitorul dovedind chiar, tendința spre o rezervă prudentă, atunci cînd ultima consecință a argumentării nu poate fi însoțită de certificarea unui text întru totul explicit. De la Ipotestii la Cernăuți, apoi la Viena, de la Viena la Iași, la Vaslui, și apoi la București și de la Titu Maiorescu la Veronica Micle, de la aceasta la Caragiale, Creangă și Slavici, de la Universitatea din Iași la „Borta Rece”, de la „Junimea” la „Timpul” — fondul și atmosfera socială a existenței lui Eminescu sînt urmărite cu o sete de precizie, cu o căutare a detaliului, care dau cititorului, o dată cu imaginea de mare complexitate a vieții intelectuale și politice a epocii, ideea exactă a enormei munci de cunoaștere depusă de către autor dincolo de domeniul strict — el însuși atît de întins și de stufoș — al biografiei, operei și activității publice a poetului.

Biografia lui Eminescu era acum treizeci de ani, cînd a apărut cartea, dar este mai cu seamă astăzi, destul de binecunoscută oricărui om de la noi, de cultură medie. Dar *Viața lui Eminescu* se citește cu senzația de necunoscut, de înnoit, cu care se citește un roman, cu acea senzație de curiozitate pasionată care este partea cea mai bună a lecturii, și nota cea mai bună a unei cărți, acea senzație care îl face pe cititor să se întrebă, cînd află că infamul Petrino pune la cale o candidă înscenare judiciară împotriva lui Eminescu, scos din slujba de bibliotecar al universității ieșene: ce se va mai întîmpla cu acest biet poet, de aci înainte? — ca și cînd pînă atunci n-ar fi știut, și n-ar fi avut de unde să afle, că poetul va deveni revizor școlar, că va lucra în redacția „Timpului” și că se va săvîrși în zorii unei zile de iunie, în spitalul doctorului Șuțu din București. Un roman fără strop de ficțiune, iată ce este *Viața lui Eminescu*, prin enorma emoție a ideilor, prin neîntrecuta artă portretistică, prin forța evocatoare de epoci, de oameni și de atmosferă.

Dacă ne imaginăm un om care nu știe absolut nimic despre Eminescu, și care citește cartea lui G. Călinescu, putem afirma că după ultima pagină, acest om cunoaște tot ceea ce este esențial despre viața și opera lui, și cunoaște, în plus, omul, omul viu care a fost marele nostru poet.

Cînd a apărut *Viața lui Eminescu*, G. Călinescu era un om foarte tînră. Dar cartea era de maturitate, și dovada e că, după treizeci de ani, în care Călinescu n-a încetat să se concentreze asupra operei eminesciene, el nu a avut de făcut, la o nouă ediție, nici o modificare importantă: un adaos de informație, poate, ici-colo, înțărirea cîte unui accent, pentru consolidarea axului realist și materialist al interpretării generale a fenomenului.

Viața lui Eminescu a fost, deci, cîndva, cartea de maturitate a unui scriitor și a unui critic literar foarte tînră. Astăzi, se vede mult mai clar că biografia marelui nostru poet, scrisă de G. Călinescu, este o operă de maturitate a însăși eminescologiei noastre, și chiar a literaturii noastre.

Radu POPESCU

Aspect din Opole; în planul al doilea se vede turnul vechii primării.

Pe șantierul uzinei petrochimice ce se construiește la Blachownia Slaska, volevodatul Opole.

NOTE DE DRUM DIN POLONIA

ÎN VIZITĂ LA OPOLE

În urmă cu mai puțin de douăzeci de ani, de-aș fi călătorit prin ținuturile apusene ale Poloniei, la Opole n-aș fi avut de mers decât ca să aflu o imagine — încă una — a devastărilor din război. Aș fi întâlnit, în 1945, ruinele unei așezări urbane nimicite aproape în întregime și, printre dărâmături, nu mai mult de două-trei sute dintre supraviețuitorii dezastrului.

N-am fost însă atunci în Silezia inferioară, ci de curând. Opole, orașul polonez, m-a întâmpinat surizător și grațios în lumina blândă a începutului de vară. Urmele prăpădului nu le-am mai văzut; casele și podurile peste Oder erau reconstruite; în apele fluviului se oglindea calmă verdeața răchitelor și a sălcilor plingătoare; pe pavelele lucii ale străzilor goneau automobile; către cerul argintiu împungeau coșurile citorva noi întreprinderi; turnul vechii primării, sugerând campanilele unui oraș italian, saluta din mijlocul edificiilor vechi și al străduțelor înguste imaginea contemporană a orașului.

N-am știință dacă itinerariile întreprinderii de turism poloneze „Orbis“ cuprind și Opole, oraș cu 65.000 de locuitori. Cert e însă că popasul aici, măcar de-o zi, nu poate fi decât util oricui. Nu numai pentru cunoașterea forței constructive manifestate de poporul Poloniei populare în cei 20 de ani ce s-au scurs din iulie 1944, nu numai pentru înțelegerea felului în care au fost rezolvate grelele probleme ridicate de consecințele materiale și morale ale războiului, ci și pentru cercetarea unor vestigii prețioase ale istoriei zbuciumate a poporului polonez, pentru cunoașterea, în existența unui mic oraș a sensurilor dezvoltării socialiste.

În vechiul dom gotic al mănăstirii franciscane din Opole, întemeiată la numai cincizeci de ani după moartea sfântului Francisc de Assisi, se află patru morminte din capela numită a Sfinței Anna care i-au îngrijorat foarte pe nazști. În cumplita lor dorință de-a strivi orice semn, orice manifestare a conștiinței naționale poloneze, orice mărturie a vechimii polonezilor în aceste locuri, au ferecat capela

și au aruncat statuile de pe sarcofage. Ce iritare anume au putut stârni chipurile cioplite în piatră? Pe cine reprezintă ele? Citim numele scrise la picioarele cavalerilor bărboși și ale unei domnițe: Bolko I, Bolko II, Bolko III și Anna. Cu toții au trăit în veacul al XIV-lea. Și toți cei trei Bolko — duci de Opole — au fost descendenții mării familii a Piaștilor, cea dintâi domnitoare în regatul feudal polonez întemeiat în secolul al X-lea.

În vremea lor, orașul, mai vechi chiar decât dinșii (opolanii — se spune că erau membrii unui trib slav statornic în Silezia), a cunoscut o remarcabilă înflorire datorită așezării sale prielnice pe Oder, la răscrucea marilor drumuri din acea parte a lumii. Împotriva acestei tradiții a Piaștilor, împotriva puterii lor de a evoca trecutul polonez al locurilor, a fost săvârșită sălbatică devastare și încercarea de-a zdrobi frumoasele statui din marmură cioplite în veacul al XIV-lea. Era o manifestare a barbariei naziste care se integra în contextul întregii acțiuni represive îndreptate împotriva fiilor poporului polonez, întemnițați, deportați și uciși. Deasupra tuturor silniciilor, biruitor a fost însă poporul. Drept care Piaștii și-au regăsit odihna în catedrala din Opole.

Orașul, al cărui suflet n-a putut fi strivit, orașul care a fost distrus, incendiat, minat, a renăscut! Zecile de mii de oameni care au venit în orașul și-n regiunea Opole depopulate și devastate — fiecare din altă parte a Poloniei, fiecare cu alte obiceiuri și alte deprinderi — au prins rădăcini trainice, sudind unitatea morală care constituie pentru „opolanii“ contemporani una dintre cele mai mari biru-

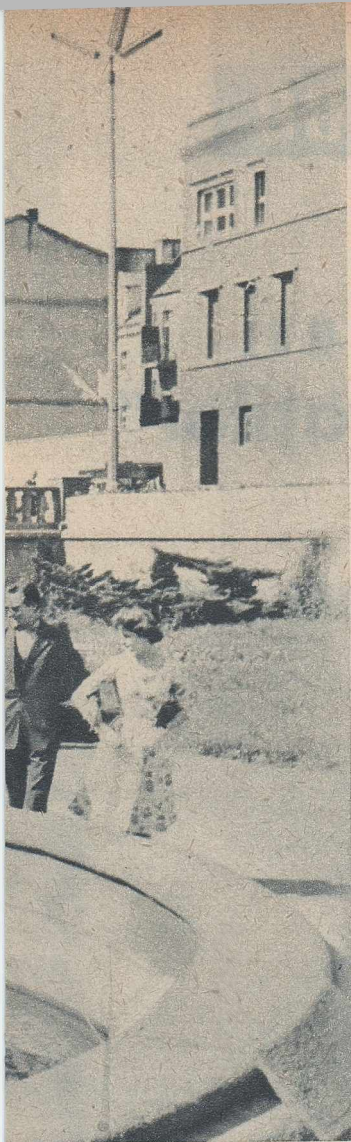
ințe. În oraș s-au reclădit una câte una, în forma lor originală, casele din Piața veche, cele de pe strada Cracoviei, datînd din evul mediu, multe din casele care împlinesc Piața Libertății. S-a reclădit vechiul dom gotic și vechia primărie, s-au refăcut parcurile, și au prins a se ridica, moderne, noile cartiere. Muncitorii au repus în funcțiune marea fabrică de ciment din Opole, au clădit fabrica de materiale de protecție contra incendiilor, au clădit edificiile orașului nou: școli, spitale, policlinici, un stadion, cinematografe. Opole, orașul care la sfîrșitul războiului avea 200-300 de locuitori, se mîndrește astăzi cu așezămintele sale de cultură, cu Școala de pedagogie, cu o filială a Politehnicii sileziene, cu muzeul, cu asociațiile culturale care desfășoară o rodnică și bogată activitate.

S-au reclădit, în același ritm, sălile și așezările din jur. S-au refăcut drumurile și podurile, au primit sămîntă roditoare mii de hectare care fuseseră minate, s-a refăcut parcul de vite, s-au ridicat noi întreprinderi industriale care asigură o mare parte din totalul producției de ciment a Poloniei, 50% din totalul producției de îngrășăminte azotoase și 30% din producția de var.

Centrul unei regiuni agricole care reprezintă trei la sută din suprafața cultivată a Poloniei, Opole este astăzi, pentru cine-l cunoaște, nu numai un oraș frumos, împodobit cu verdeață ci, mai ales, un oraș a cărui dezvoltare exprimă intensă operă de edificare desfășurată în Polonia în cele două decenii de la eliberare, patrioticismul înflăcărat și entuziasmul poporului liber, constructor al socialismului.

Virgil DÂNCULESCU

Oderul, care străbate orașul Opolo, este o importantă cale de transport între Silezia și portul Szczecin.

Liviu Ciulei, regizorul filmului „Pădurea spînzuraților” și interpret al personajului Klapka.

În toamna anului trecut a început a doua viață a lui Apostol Bologa — cea cinematografică. Cartea lui Liviu Rebreanu a găsit în persoana scriitorului Titus Popovici mult mai mult decît un corect ilustrator pentru ecran. Eroi clasicii romani și-au păstrat în scenariu densitatea, substanța pe care-o aveau în carte. Titus Popovici a știut, în același timp, fără să „modernizeze” (în sensul îngust al cuvîntului), să dea unghiul de vedere al contemporanului asupra celor întimplate, să condamne tot ce era subred într-o lume din care lipseau marile idealuri.

De la execuția cehului Svoboda pînă în momentul propriei sale execuții, Bologa străbate calea ce duce la adevăr și înțelegere, cale ce presupune nenumărate oscilații, ezitări, căutări sterile. Pentru a surprinde această zbatere a lui Bologa între întuneric și lumină, Titus Popovici și regizorul filmului, Liviu Ciulei, au întreprins un atent și îndelungat sondaj psihologic.

Trebuie să ne așteptăm oare, ca o dată cu terminarea filmărilor să urmărim o peliculă psihologistă? Fără îndoială că nu. Dar Ciulei se grăbește să facă o precizare: „Nu vrem să fac un film zgometos” (sublinierea aceasta a regizorului vrea să însemne că războiul va ocupa în film numai acel loc necesar pentru întregirea atmosferei, că el nu va copleși, la modul strident și neconvingător, evoluția personajelor).

La „Pădurea spînzuraților” Ciulei nu este doar cel care „pune în scenă”. Dacă lîngă operatorul șef Ovidiu Gologan îl întîlnim mereu pe regizorul Ciulei, în decor, față-n față cu reflectoarele și camera de luat vederi, îl aflăm pe actorul Ciulei — interpret al lui Klapka.

Ciulei regizorul n-are nimic dintr-un improvizator. Decupajul de aproape 200 de file e plin de însemnări, paranteze și de semne. La filmare, regizorul pune unele accente noi (ce țin mai ales de interpretarea actricească), dar nu modifică o concepție bine stabilită inițial.

În echipa filmului „Pădurea spînzuraților” e instaurat spiritul unei colaborări vrednice, creatoare, la care contribuie toate sectoarele. Alături de realizatorul principal se află mereu colaboratorii săi apropiați, secundul pentru regie (Silviu Dimitrovici)

Bologa (Victor Rebengluc) și Klapka (Liviu Ciulei) într-o scenă plină de tensiune dramatică.

sau cel pentru imagine (Alexandru David). Străduința pentru calitate e continuu prezentă. L-am urmărit pe regizor pe un platou amenajat în aer liber, în curtea unei case foarte vechi din comuna Prejmer (18-20 km depărtare de Brașov). O bună bucată de timp și-a petrecut-o verificînd, împreună cu Ovidiu Gologan, intensitatea luminii. Cînd travlingul fusese la rîndu-i instalat, au început repetițiile. În cadru se aflau doar două personaje: Apostol Bologa (jucat de Victor Rebengluc) și Victor (în interpretarea lui Kiss Laszlo).

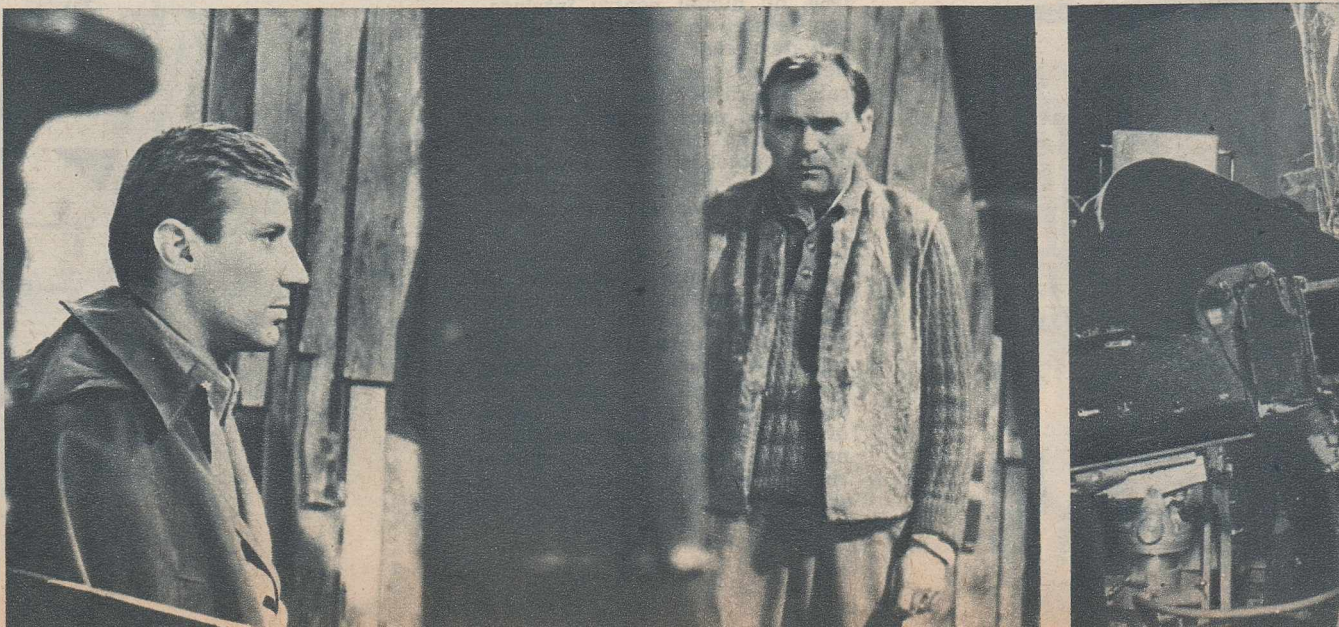
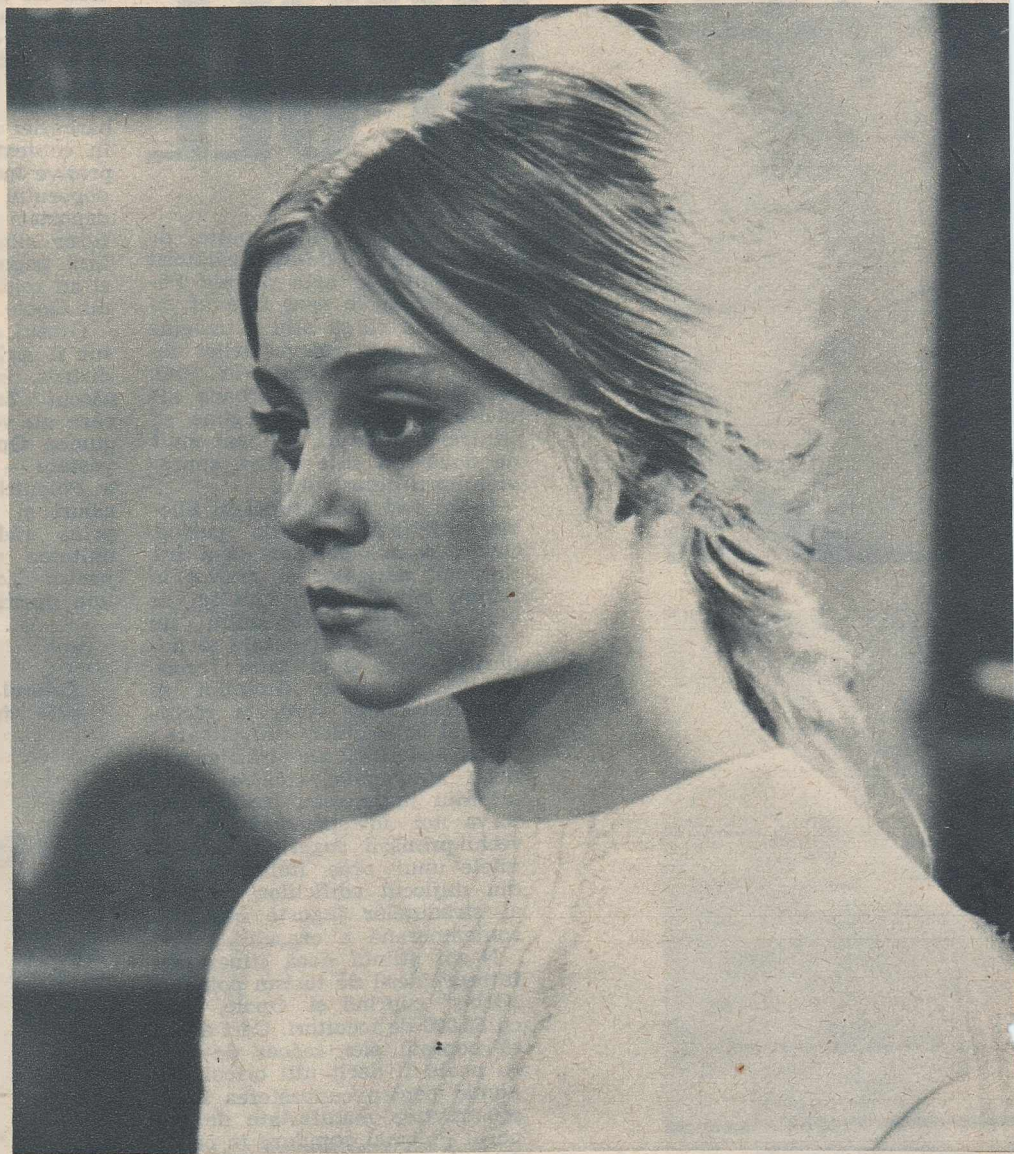
O dată, de cinci, de opt ori, Victor a intrat pe poartă cu desăgii pe umăr, reîncepînd, de fiecare dată, conversația cu Bologa. „Mai multă simplitate, mai conservativ” — a spus la una din aceste întreruperi regizorul. Soarele trecuse de mult de miezul zilei cînd regizorul a dat tradiționala comandă „motor”, și pelicula a înregistrat dialogul Bologa-Victor. La Prejmer filmările au continuat pînă după orele 12 din noapte (cadrele următoare avînd un singur personaj în plus: Iona — interpretată de Ana Széles).

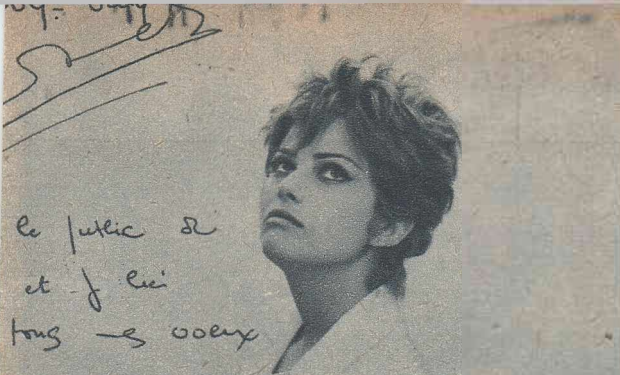
De curînd echipa filmului „Pădurea spînzuraților” a părăsit Brașovul și s-a instalat, pentru realizarea ultimelor interioare, pe platourile de la Buftea. Aici, Liviu Ciulei, Victor Rebengluc și întreg colectivul care îi înconjoară cu dragoste și energie se străduiesc să ducă cu succes la capăt — în fața camerei de luat vederi — tragica poveste a lui Apostol Bologa.

AI. RACOVICIANU

SCURTĂ PREFATĂ LA FILMUL „Pădurea spînzuraților”

Ana Széles în rolul Ionei.

Le public de
et de lui
long -> oocyte

Karlovy Vary sub lumina reflectoarelor

— Doamnelor și domni-
r, la Karlovy Vary plouă.
eci, festivalul poate în-
pe.
Este prima fază din
ecdotica celui de-al
lea Festival internațio-
al filmului început a-
um 14 zile în R. S. Ceho-
ovacă. Iar mâine, dumi-
că, la ceasurile 21,30 ora
cală, focul reflectoarelor
va aprinde pentru ul-
ma oară, luminind pe
ureații competiției atât
viu disputată la această
liție, pe care amatorii de
atistici au și convertit-o
cifre pentru a-i stabili
ploarea: totalul pelicu-
i rulate în aceste două
ptămini se apropie de
fra lungimii ecuatorului,
nferințele de presă și re-
pțiile au depășit cifra de
dezbaterile de la masa
tundă a tinerelor cine-
atografi din țările Asiei,
fricii, Americii Latine și
ele de la Tribuna liberă
supra momentului actual
dezvoltării artei filmu-
i, au durat aproximativ
0 de ore. Ca să nu mai
orbim de faptul că actri-
ce prezente au avut în
ujlocul lor pe Betsy Blair,
laudia Cardinale, Dana
mutna, Anastasia Ver-
nskaia ș.a.m.d., ceea ce a
dicat neîndoiebnic carac-
terul atractiv al festiva-
ului.
Începând cu „Străinul”,
lm care a reprezentat ci-
ematografia noastră și
todată pelicula care a
lțat nivelul concursului
i primele zile, comentarii
asonate s-au încins pe
arginea filmului lui Bu-
uel („Jurnalul unei ca-
eriste”), al celui al lui
Comencini („Fata lui Bu-
e”), ca și a filmelor
„Omul cel mai bun”
S.U.A.) și „Vii și morți”
U.R.S.S.). Dintre filmele
șzute, m-aș opri — în
indurile de față — la pe-
icula lui Comencini, „La
agazza di Bube”, despre
are se fac pronosticuri
xtrem de favorabile și pe
re însuși regizorul o ca-
acteriza, atât la confe-
ința de presă cit și în
onvorbirea pe care am

avut-o mai târziu cu el,
drept „un film închinat
fidelității sentimentelor”.
„Romanul lui Cassola, care
mi-a inspirat filmul —
continua regizorul — oferă,
pe fundalul social-politic
frământat al Italiei de
după război, o poveste de
dragoste de o rară puri-
tate. Forța ei emoțională
provine din statornicia cu
care Mara își așteaptă lo-
gonicul care timp de
14 ani a fost lipsit de liber-
tate. Am văzut în această
întimplare posibilitatea de
a înfățișa una din marile
potențe morale ale omului,
și sint fericit că publicul
— cel italian în primul
rînd — mi-a înțeles inten-
țiile.”
— Când v-a venit ideea
de a încredința Clăudiei
Cardinale principalul rol
feminin?
— De la prima lectură a
romanului, o dată cu ideea
de a face un film după el.
Iată-acum și pe Clăudia
în mijlocul gazetarilor.
Vertiginoasa ei ascensiune
(20 de filme în 7 ani) nu
au făcut din ea tipul de
stea care-și menține o cotă
cît mai ridicată printr-o
cît mai severă și dirijată
inaccesibilitate. E simplă,
comunicativă, amabilă.
— Imi iubesc mult rolul
din acest film — a decla-
rat ea gazetarilor. Carac-
terul, personalitatea, femi-
nitatea Marel m-au sedus
de la început; da, Mara e
o adevărată fată toscană.
Seara târziu, după tradi-
ționala întîlnire a vedete-
lor, deși extrem de obosită,
Clăudia Cardinale — care
urma să se întoarcă a doua
zi la Roma — a răspuns cu
o deosebită amabilitate so-
licitării noastre, trimițînd
cinefililor din țara noas-
tră fotografia și autograful
de mai jos: „Revistei
Flacăra, de la Karlovy
Vary. Imbrățișez publicul
din România și-i adresez
cele mai bune urări.”
Cristian POPIȘTEANU
Karlovy Vary
Iulie, 1964

Din nou, cuplul Clușel-Rebengluș, urmărit de
ochiul atent al aparatului și al operatorului
Ovidiu Golocan.

Eroul — o corabie

Chemarea romantică a
mării, atmosfera febrilă a
anilor de reconstrucție în
Polonia postbelică, o in-
trigă vie și captivantă pro-
mit să polarizeze interesul
publicului în jurul filmului
realizat de regizorul Sta-
nislaw Mozdzinski și intitu-
lat „Yokmok”.
Acest nume exotic apar-
ține principalului „perso-
naj” al filmului, o corabie
cu pinze de proveniență
suedeză eșuată în dreptul
unui mic port pescăresc
la Marea Baltică.
Războiul de-abia s-a ter-
minat și pe teritoriile re-
cuperate lipsește mîna de
lucru, specialiștii sînt rari
ca iarba de leac... Căpita-
nul portului, mai ieri mili-
tar și înainte de război
agronom, nici măcar cu
alfabetul Morse nu se prea
descurcă. În port mai dom-
nește haosul. Tineri fără
lucru, demobilizați, mai zac
prin circumiile de pe chei.
Fără oameni calificați, cu
greu s-ar putea reda portu-
lui viața de odinioară.
În asemenea condiții se
părea că bătrînului schoo-
ner „Yokmok” îi e dat să
doarmă în veci pe bancul
lui de nisip.
Și totuși un om, un ne-
cunoscut, vine într-o bună
zi pe corabie și se înstă-
plinește acolo împreună cu
un puști, un orfan din Var-
șovia, căruia îi ține loc de
fată. În jurul necunoscutu-

Emil Karewicz și Beata Tyszkiewicz într-o
scenă din filmul polonez „Yokmok”.

lui (interpretat de Emil
Karewicz) se țese în cu-
rînd o rețea de suspiciuni
și neîncredere. Aflăm că
se numește Garlicki și că
a fost înainte de război că-
pitan de marină. Pentru
acest om, în care vede mai
întîi de toate specialistul
mult așteptat, șeful portu-
lui înfruntă dezaprobarea
celor din jur. Îi incredin-
țează lui Garlicki repara-
rea unui remorcher. Rănile
sufletești aduse de război
au făcut din Garlicki un
om morocănos, brutal une-
ori. Dar prilejul ce i se
oferă de a se face util îl
ajută să-și învingă mizan-
tropia, să-și refacă viața.
Dinamismul său îi mobili-
zează și pe tinerii cei mai
recalcitrați precum și pe

o tinără învățătoare (Beata
Tyszkiewicz). În cele din
urmă, îi vine și lui „Yok-
mok” rîndul să iasă în larg
cu toate pinzele sus. Dar
bătrînului nu-i este dat să
navigheze multă vreme.
Totmai sfîrșitul tragic și
eroic al schoonerului „Yok-
mok” va scoate la iveală
nevinovăția căpitanului
Garlicki într-un moment
greu, cînd plana asupra lui
bănuiala că ar fi complice
cu o bandă de criminali.
Beneficiind de atuurile
filmului de acțiune, „Yok-
mok” nu pierde nici va-
loarea investigației psihu-
logice, dezvoltînd o temă
de mare interes etic —
aceea a încrederii în om.
A. R.

Aleksandra Slaska

Aleksandra Slaska în fil-
mul „Pasagera”.

Ne-a readus-o în memo-
rie filmul „Pasagera”, în-
cununat recent la Cannes
cu Premiul Fipresci. Dar
Aleksandra Slaska e pen-
tru noi o cunoștință veche.
Primele filme poloneze de

după război ne-au revelat
chipul de o frumusețe ro-
mantică al unei tinere
blonde, cu un tempera-
ment dramatic original.
Debutul și l-a făcut pe
vremea cînd era încă stu-
dentă a școlii de artă dra-
matică din Cracovia, în
filmul „Ultima etapă” de
Wanda Jakubowska, prima
mărturie cinematografică
despre lagărul de la Ausch-
witz. Adevărata notorie-
tate și-a cucerit-o însă cu
rolul principal din filmul
„Casa singuratică” și mai
ales prin interpretarea de
un lirism cuceritor dată
Konstanciei Gladkowska în
filmul „Tineretea lui Chop-
in” de Aleksander Ford.
Am revăzut-o apoi în rolul
Fanchettei din „Familia
Sonnenbruch”, film reali-
zat în R.D.G. după piesa
lui Leon Kruczkowski,
„Nemții”; în „Cei cinci
din strada Barska” și în

comedia „Autobuzul pleacă
la ora 6,20”, creații în care
Aleksandra Slaska a des-
fășurat o gamă largă de
însușiri actoricești.
După cîțiva ani de acti-
vitate consacrată în spe-
cial scenei, Aleksandra
Slaska a fost solicitată în
anul 1961 de regizorul An-
drzej Munk pentru un rol
care îi amintea pe cel al
debutului ei. „Pasagera”
este o fostă supraveghe-
toare din lagărul de la
Auschwitz care, în timpul
unei excursii pe un trans-
atlantic polonez, evocă
amintirile din lagăr, în-
cercînd să-și justifice, față
de propria ei conștiință
acțiunile criminale. Medi-
tație pe tema răspunderii
și vinovăției, filmul neter-
minat al lui Munk îi oferă
Aleksandrei Slaska cel mai
bun rol al carierei sale
cinematografice.
A. B.

„Ochii încercănați” — un film pentru Michèle Morgan

Cunoscut la noi mai mult
ca actor de film, Robert
Hossein se bucură în lu-
mea ecranului francez de
faima unui artist multi-
lateral și neastîmpărat. Pe
lîngă rolurile interpretate
în filmele unor regizori ca
Dassin, Allegret, el s-a
făcut cunoscut ca drama-
turg, regizor de teatru și
de film. Cel mai recent
film al său, „Ochii încercă-
nați”, pe care-l semnea-
ză în dubla calitate, de
scenarist și realizator, a
fost conceput, după mărtu-
risirea sa, pentru a-i oferii
actriței Michèle Morgan un
rol pe măsura ei.
Filmările au loc în pre-
zent în așezarea turistică
Seefeld din Tirolul aust-
riac. Localitatea urmează
să devină în filmul lui

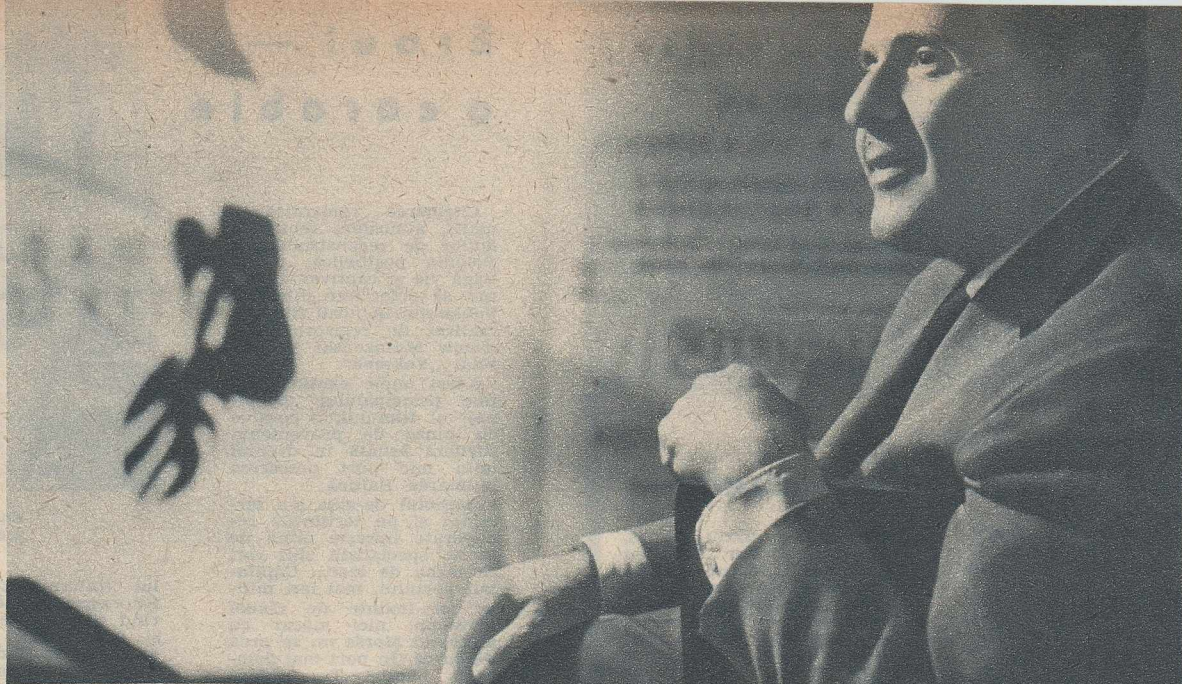
Hossein teatrul unei puter-
nice drame psihologice, nu
lipsită de oarecare ten-
siune polițistă. Un indus-
trias, care trăise o viață
foarte retrasă în mijlocul
neîncrederii și antipatiei
concetenilor, e ucis în
împrejurări misterioase.
Curiozitatea localnicilor e
accentuată de apariția unei
femei care se pretinde vă-
duva defunctului, refuzînd
totodată fabuloasa moște-
nire ce-l revine. Un tînăr
inginer care se interesează
de soarta văduvei și o fată
— cunoștință mai veche a
industrișului — sînt cele-
lalte personaje ale unei
intrigi pline de neprevă-
zut. Robert Hossein și-a
rezervat rolul inginerului.
E. RIND

Michèle Morgan în noul său rol din filmul regizat de Ro-
bert Hossein.

GICĂ PETRESCU

HENRI MĂLINEANU

MAMAIA CÎNTĂ

Nici n-ai intrat ca lumea între pereții smălțuți cu azur ai Teatrului de vară „Ovidiu” și te și întîmpină cîntecele noi: prompt, „Electrecordul” a imprimat melodiile celui de-al II-lea Festival de muzică ușoară și acum discurile cu noile înregistrări răsună în fiecare seară, înainte de începerea concertelor.

Nu mai puțin operativi, melomanii au și „prins” cîntecele lansate cu numai cîteva seri în urmă; din frînturile de melodii pe care le auzim pe plajă, în mașină sau pe stradă, distingem glasul muzicii ușoare care parcă vrea să ne spună: „Fiți atenți la forța mea de propagare, nu e de glumit cu ea”.

Fără nici o exagerare, se poate spune că aici discuțiile au loc între două cîntece, înaintea unui cîntec sau după el. Reproducem cîteva din convorbirile purtate pe marginea festivalului, a unor melodii și a altor teme muzicale.

Compozitorul HENRI MĂLINEANU, artist emerit

— Dacă ar fi să dați o apreciere scurtă celor 24 de cîntece ale festivalului, care ar fi aceasta?

— Sînt inspirate. Prin aceasta înțeleg că melodiile lansate în aceste seri au ceva de spus. Cred că multe dintre ele își vor lua zborul ca șlagăre. Demn de subliniat în ceea ce privește ansamblul celor 24 de cîntece mi se pare și echilibrul dintre bucățiile lente și cele ritmate.

— Credeți în inspirație sau în căutarea îndelungată a melodiei? Imi amintesc că Gilbert Becaud mărturisise că vestitul „Et maintenant” l-a scris în zece minute iar pentru „Jules” i-au trebuit doi ani ca să-l definiți. Ce părere aveți despre aceste extreme?

— Nu neg rolul inspirației. O melodie poate să țîșnească în cîteva minute. Personal, cred însă că un cîntec trebuie să aibă răgazul de a germina în capul creatorului, dacă se poate spune așa. În general, de cite ori vorbesc de inspirație, sînt tentat să mă gîndesc la cuvintele lui Goethe: „Dacă găsești fără să cauți, înseamnă că ai căutat fără să găsești”. Desigur, sînt și excepții.

GICĂ PETRESCU artist emerit, membru în juriu

— Ce importanță atribuiți Festivalului de muzică ușoară?

— Este nu numai o prilej de afirmare a muzicii ușoare românești, ci și un impuls dat creației noastre, căci festivalul oferă posibilități largi de depistare și apoi de lansare a celor mai bune melodii. Experiența anului trecut a dovedit-o cu prisosință.

— Cînd stați de vorbă cu tinerii cîntăreți, desigur, aveți unele recomandări de dat?

— Le amintesc că trebuie să fie interpreți, nu numai cîntăreți. Să studieze arta scenei pentru a-și crea o personalitate care să fie a lor, nu împrumutată de la Modugno sau Dalida. Fără doar și poate, cîntărețul, mai bine zis interpretul, trebuie să cunoască toate ritmurile vremii, dar sînt un dușman declarat al copierii cîntăreților străini care au trecut pe la noi.

— Care sînt preocupările dv. actuale?

— Sînt ocupat cu imprimarea unor cuplete satirice pe un disc micro-sion și a cîtorva melodii care-mi plac mult din proaspătul spectacol „Și băieții, și fetele”.

MARGARETA PISLARU

— Cu ce gînduri ați venit la Mamaia?

— Ce-și poate dori un cîntăreț, decît ca melodiile pe care le interpretează să aibă succes, să le audă cît mai repede fredonate de ascultători? Ce-am mai adus cu mine? Dragostea pentru melodia populară și, bineînțeles, dragostea mea pentru mare.

— Apariția dv. la televiziune, în calitate de cîntăreață de muzică populară a fost o întîmplare? Cum v-ați apropiat de această muzică?

— Îndrăgesc de mult melodiile noastre populare, mai ales pe cele ardelenesti. Odată, la una din repetițiile piesei „Opera de 3 parale” în care Liviu Ciulei mi-a încredințat un rol, marea noastră cîntăreață Maria Tănase, pe care o cunoscusem atunci, m-a sfătuit să mă apropii de muzica populară. Am ascultat-o, dar n-am avut curajul să apar în public. Acum însă mi-am luat inima în dinți.

— Cînd vă place mai mult o melodie? În momentul cînd o cîntați pentru prima oară sau după mai multe interpretări?

— Nu mă plătesc niciodată de un cîntec, ci, dimpotrivă, îl îndrăgesc o dată cu trecerea vremii, cînd melodia se așază în mine și îl descopăr noi nuanțe.

CONSTANTIN DRĂGHICI

— Cum vi se par cîntecele intrate anul acesta în concurs?

— Sînt mult mai interesante decît cele pe care le-am cunoscut anul trecut; mă refer aici la construcția lor melodică și armonică. În ceea ce privește textele, aduc o evidentă notă în plus de sinceritate, vorbesc mai direct și mai firesc sufletului, fără floricele de stil de mult vestigiate.

— Dintre melodiile interpretate, v-ar place să fiți autorul vreuneia?

— Poate. Sincer vorbind, mi-ar place să fiu interpretul propriilor mele cîntece. Deocamdată însă...

— Cum vă imaginați cîntărețul de muzică ușoară ideal?

— Să aibă vocea lui Claudio Villa și să interpreteze ca Aznavour... Cîntărețul meu preferat rămîne însă tot acesta din urmă.

— Știți, probabil, că Aznavour obișnuiește să spună că fumează țigări franțuzești, interpretează melodii franțuzești dar nu este indiferent nici în fața unor cîntece străine, numai că este foarte pretențios cu ele. Aș vrea să vă întreb după ce criterii (sau pretenții) vă alegeți cîntecele străine?

— Aceleași după care mi le aleg și pe cele românești: mă opresc asupra melodiilor care-mi dau posibilitatea ca, atunci cînd le interpretez, să fiu crezut, nu admirat.

Interviuri luate de

Magda MIHĂILESCU

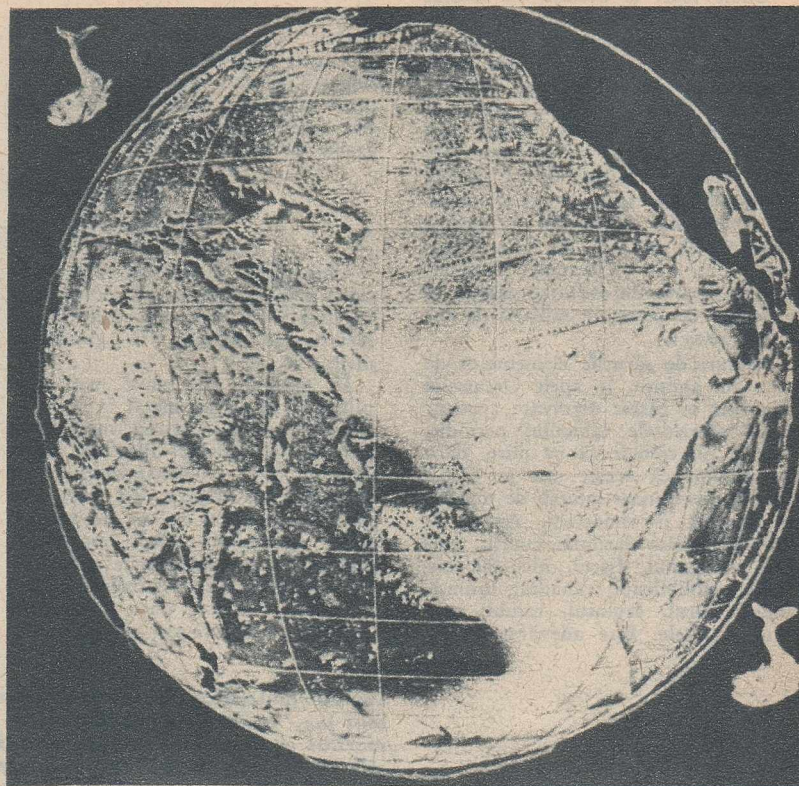
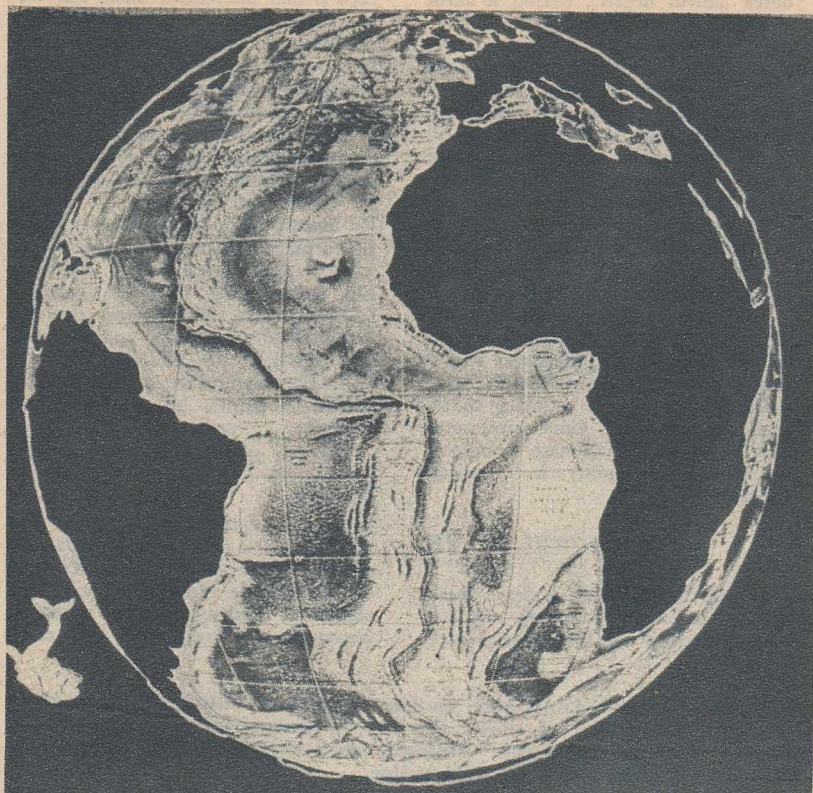
Fotografiile de Traian PROSAN

MARGARETA PISLARU

CONSTANTIN DRĂGHICI

Planeta Pământ, planeta Ocean... În imensitatea apelor, uscatul nu constituie decât un arhipelag. În fundul oceanelor, cu ciudata lor geografie abisală, zac urlașe bogății, din care numai o mică parte sînt cunoscute și exploatare. Apa oceanelor și a mărilor constituie o nepuizabilă materie primă.

MATERIE PRIMĂ

Știți ce este biometalurgia? —

Chimiștii studiază hărțile submarine, fac calcule de rentabilitate... — În Marea Neagră, 8.000 de miliarde tone de săruri — Oceanul Planetar, imensă soluție gata preparată de natură, își așteaptă uzinele — De pe acum, rezultate concrete.

APA

Dimineța senină a unei zile de vară.

Briza, adînd dinspre mare, rostogolește valurile pe plaja largă ce se întinde pînă la peluzele verzi din fața marilor blocuri.

Privirile celor aflați pe plajă sînt îndreptate spre larg. Nu se știe de unde au apărut cîteva binocluri care sînt trecute din mîină în mîină. Un vas în larg... Un vas care remorchează o încărcătură neobișnuită. Prin obiectivul binoclului se pot distinge roadele unui pescuit ciudat: o mulțime de sfere multicolore se leagănă pe valuri în bătaia vîin-

tului. Cîte un pescăruș, dintre cei care roiesc de obicei în jurul năvoadelor în speranța unei prăzi ușoare, se rotește cîteva clipe în urma navei și apoi se depărtează cu un țipăt răgușit, parcă decepționat...

— Ce sînt sferile acelea? — întreabă cineva.

— Cum, nu știți? Materia primă pentru combinatul metalurgic... Sferile sînt dintr-o masă poroasă de material plastic. Sînt schimbători de ioni. Cu ajutorul lor, din apa mării se extrag metale valoroase. La com-

binat, materialul plastic se distruge prin ardere, lăsînd doar o cenușă bogată în metale...

★

Cele povestite se petrec vara aceasta la Mamaia? Nu, nu s-au împlinit încă... Vor avea loc abia peste 10 sau peste 20 de ani, sau poate se vor întîmpla altfel decît au fost înfățișate aci. Un combinat metalurgic în care să se extragă metale prețioase din apele mărilor, deocamdată nu există nicăieri în lume. Dar știința a pornit atacul pentru smulgerea bogățiilor mărilor și oceanelor.

PARTEA DV. :

25 KILOGRAME DE AUR

Imensa cantitate de apă a Oceanului Planetar (adică a tuturor mărilor și oceanelor, care acoperă aproape trei sferturi ale planetei noastre) ascunde în adîncimile sale, în afară de nenumărate bogății ale lumii vii, și uriașe bogății minerale.

Oricine știe că se înoată mai ușor în apa mării decît în apele dulci ale lacurilor și rîurilor. De ce? Pentru că densitatea apei sărate este mai mare decît a celei dulci datorită cantităților de substanțe minerale (săruri) pe care le conține dizolvate. În consecință, conform binecunoscutului principiu al lui Arhimede, corpul unui înotător „cîntărește” mai puțin în apa mării decît în apă dulce. Dintre substanțele dizolvate, procentul cel mai important revine clorurii de sodiu (banala sare de bucătărie), urmată de sărurile de magneziu, calciu, potasiu. Totalitatea substanțelor mine-

Ing. Gello GRUDER
(Continuare în pag. 16)

rale dizolvate în apa mării dau „salinitatea” mării respective.

Unele mări și oceane; în special cele din regiunile calde, unde evaporarea este mai intensă, au apă cu salinitate mai ridicată (chiar peste 40 de grame săruri la litru), în timp ce apele din regiunile reci sînt mai sărace în săruri. Marea Neagră face parte dintre acelea cu salinitate relativ scăzută (circa 20-22 grame la litru). Cu toate acestea, avînd un volum de 537.000 km³ ea conține peste 8.000 miliarde de tone de săruri! Iar în Oceanul Planetar, numai clorura de sodiu se găsește în cantitate de peste un miliard de miliarde tone!

Alături de sărurile elementelor de care am amintit, în apele Oceanului Planetar se găsesc dizolvate aproape toate elementele tabloului periodic. Lucrul nu trebuie să ne mire, dacă ne gîndim că aceste ape se găsesc într-un permanent schimb de materie cu uscatul și atmosfera. Astfel, în adîncul apelor întîlnim cuprul, zincul, manganul, fierul, nichelul, cobaltul, molibdenul, vanadiul, bromul, iodul, aurul, argintul, radiul, uraniul și altele. Este adevărat că în-

tr-un litru de apă găsim uneori doar milionimi de procente, dar calculînd cantitățile la scara Oceanului Planetar, obținem cifre uimitoare. Astfel, dacă s-ar extrage tot aurul din apele mărilor și oceanelor și s-ar împărți în mod egal între toți locuitorii planetei, fiecărui dintre noi i-ar reveni nu mai puțin de 25 kilograme de aur!

BOGĂȚIILE ADÎNCURILOR

Chimiștilor le plac soluțiile, care, după cum se știe, constituie o etapă inevitabilă în toate procesele hidro-metalurgice folosite în extragerea metalelor.

În general, este mult mai complicat să aduci un metal în stare de soluție, decît să-l extragi după aceea din ea. Iar Oceanul Planetar reprezintă în fond, o imensă soluție, gata preparată de natură, din care însă pînă în prezent nu se produce la scară industrială decît magneziul. Recent au fost descoperite căile pentru obținerea prin electroliza directă a apei de mare a unor produse de înălbire — hipocloriți și cloriți.

Vorbînd despre bogățiile mulșe adîncurilor, nu putem trece cu vederea „aurul negru”, șteiul, a cărui extragere cu sonde de mare adîncime din zăcăminte aflate sub fundul mărilor a devenit curentă. Se știe că pe suprafața Mării Caspice au apărut insule artificiale ce deserveșc sondele submarine și că astăzi aurul negru descoperit sub fundul mării curge ca un torent nesfîrșit prin conducte spre rafinării. Exploatarea petroliere submarine se mai găsesc și în apropierea coastelor Oceanului Atlantic, ale Oceanului Indian și în cîteva alte puncte ale globului.

Dar cum rămîne cu celelalte bogății — cu acele miliarde de tone de metale neferoase, prețioase, radioactive și rare, risipite în apa oceanelor în cantități de mîmi și milionimi de procente? Cum s-ar putea face ca ele să fie adunate la un loc, concentrate și puse în serviciul omenirii?

MINEREURI VII

O cale de rezolvare a dat-o însăși marea. În adevăr. Metalele, atît cele obișnuite cît și cele prețioase și rare,

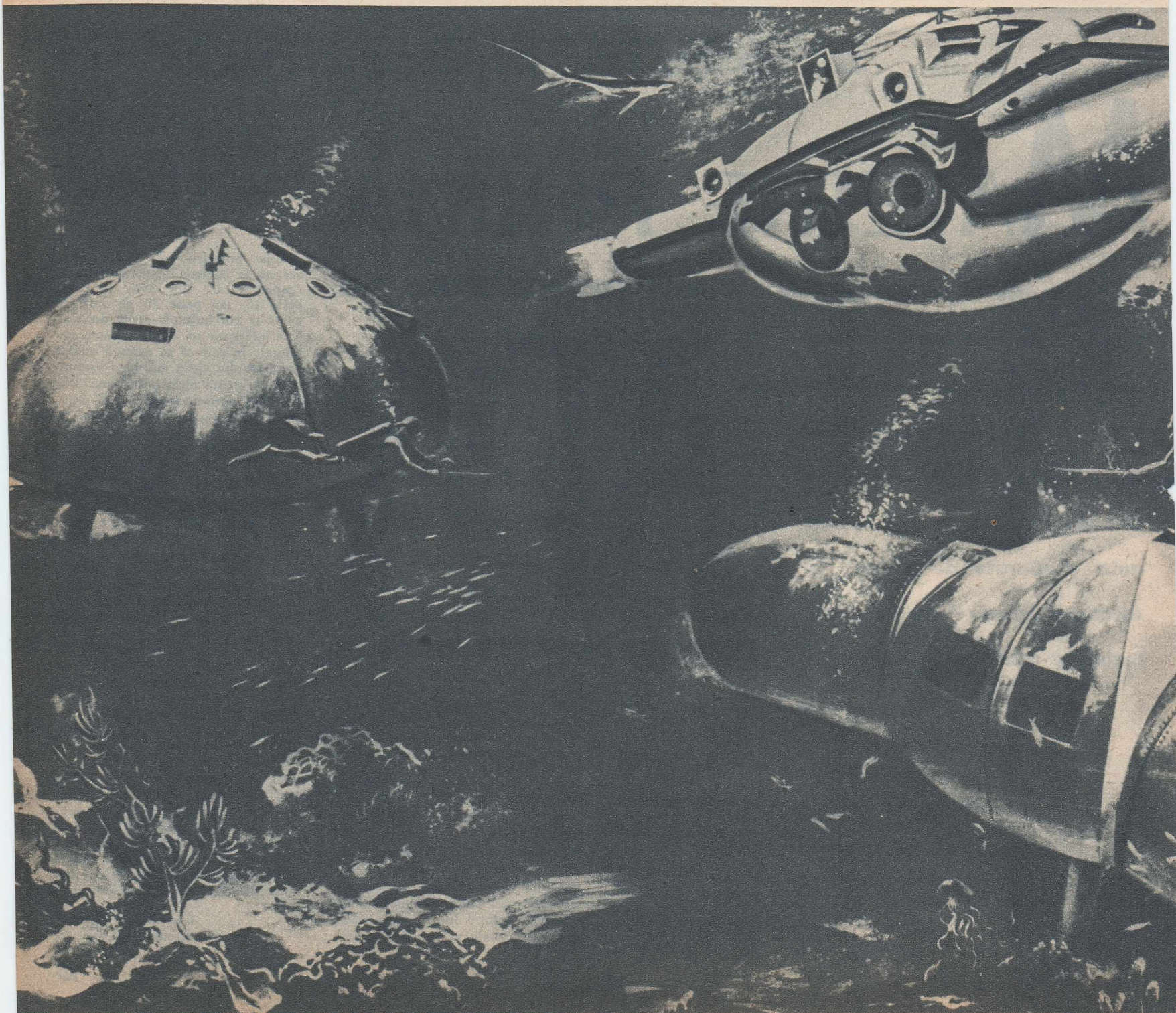
intră în structura organismelor multor animale și plante marine. Și, fapt și mai interesant, unele din viețuitoarele adîncurilor au darul de a concentra în organismul lor o cantitate de metale de sute și mii de ori mai mare decît cea aflată în mediul acvatic înconjurător.

De pildă iodul, se concentrează în organismele unor specii de pești (calcani și moruni în special), în bureți, în unele alge. Alte animale marine — holoturile și ascidiile — adună în corpul lor atomii unui metal rar — vanadiu. Astfel, corpul ascidiilor din golful Kola (U.R.S.S.) conține 0,5% vanadiu, în timp ce cifra corespunzătoare pentru apa de mare este de-abia de 0,0000005%! În fine, alte viețuitoare au o deosebită preferință pentru însuși „regele metalelor” — aurul.

Nu s-ar putea folosi oare această proprietate a lumii vii din mări și oceane?

Ba da! Concentrarea unuia dintre elementele dispersate în apa mărilor în corpul unor alge se folosește de altfel de multă vreme. Iar elementul despre care e vorba îi cunoaștem cu toții încă din copi-

Lumea fantastică a comandantului Cousteau. Astfel a intitulat revista elvețiană „Illustré” desenul de mai jos, realizat după planurile întreprindului cercetător al vieții marine. În momentul de față, studiul mărilor și oceanelor capătă o extindere din ce în ce mai largă. Biologii, chimiștii, inginerii, oamenii de știință din cele mai diverse domenii întreprind asaltul pașnic al adîncurilor.

lărie, când pe genunchii și mâinile noastre julate în hîrjoneală au picurat stropii bruni ai tincturii de iod. Se cunoaște însă mai puțin faptul că o mare parte a iodului folosit pe glob provine din adîncurile mărilor și oceanelor, ajungînd în mîinile omului prin intermediul unor alge. În special Fucus și Laminaria constituie adevărate minereuri vii de iod. Concentrarea iodului în corpul lor este mai intensă în mările reci și în perioada de iarnă. De aceea algele se colectează de obicei primăvara, apoi se ard și din cenușa lor se extrage iodul. Această metodă se practică de multă vreme pe coastele din nordul Uniunii Sovietice, în nordul Franței, Scoția, Islanda.

După cum era de așteptat, atenția cercetătorilor s-a îndreptat și spre alte organisme marine, care funcționează ca niște stații miniaturale de concentrare a minereurilor. Fantezia creatoare a oamenilor de știință a găsit și numele noii ramuri a metalurgiei care se va baza pe folosirea organismelor vii: biometalurgia.

Cum ar arăta o uzină biometalurgică? Sub nivelul mării, în rezervoare uriașe, se cultivă ascidii,

holoturi, alge, bureți. Pompe puternice sug apa și o trec prin rezervoare... Marea, în veșnica ei mișcare, se îngrijește singură ca „materia primă” să se primenească mereu... La intervale de timp, minereul viu se scoate la suprafață, trece la calcinare, apoi la topire în cuptoare... Pe poarta uzinei ies lingouri strălucitoare de metale prețioase și rare.

CHIMIȘTII ÎN ÎNTRECERE CU VIEȚUITOARELE OCEANULUI

Pînă la construirea unor astfel de uzine, chimiștii au pornit la întrecere cu... algele și holoturiile, punîndu-și întrebarea dacă unele procese de „reținere” a metalelor nu pot fi realizate de materiale sintetice, mai repede, mai bine și... mai planificat decît o fac viețuitoarele adîncurilor. În acest scop, oceanologii și chimiștii și-au îndreptat privirile spre schimbătorii de ioni — rășini sintetice care au capacitatea de a reține anumite elemente din soluții, cedînd în schimb altele (de aici și numele de „schimbători”).

Întocmai ca viețuitoarele marine de care am vorbit mai înainte, aceste rășini pot extrage din soluții extrem de diluate metale valoroase, fixîndu-le și concentrîndu-le în moleculele lor mari și ramificate. Elementele adsorbite pot fi recuperate apoi prin tratarea cu anumite soluții sau se pot regăsi în cenușa rămasă după distrugerea rășinii prin ardere.

În decursul ultimelor decenii, schimbătorii de ioni și-au găsit utilizări în cele mai variate domenii: în purificarea apelor pentru cazanele termocentralelor, în extragerea și separarea din soluții a unor metale rare și radioactive, în industria alimentară, farmaceutică etc.

Încercările de laborator de a folosi rășinile sintetice pentru extragerea metalelor valoroase au dat rezultate încurajatoare. Iar în ceea ce privește reținerea sărurilor obișnuite, adică a celor care imprimă apelor salinitatea, rezultatele au fost excelente. Trecînd apa mării prin coloane cu schimbători de ioni s-a reușit desalinizarea acesteia, obținîndu-se o apă bună de băut. Aceasta face ca de pe acum pe unele transatlantice să fie instalate stații de desalinizare cu rășini sintetice. Ba chiar s-a preconizat ca bărcile de salvare să fie prevăzute cu sticle speciale cu schimbători de ioni, care să permită naufragiașilor să-și producă simplu și rapid apă de băut.

Extragerea metalelor aflate în cantități extrem de mici în apa oceanelor cu ajutorul schimbătorilor de ioni întîmpină la ora actuală dificultăți mai mult de ordin economic decît tehnic. Dar atunci cînd ele vor fi învinse, vaporeșul care colectează „bile” de minereu din apa mării și le duce spre uzina metalurgică va putea deveni o realitate.

MISTERIOASELE CONCREȚIUNI

Elementele dispersate sub formă de săruri în apele mărilor și oceanelor nu constituie singura bogăție minerală a adîncurilor.

Încă în anul 1876, membrii echipajului fregatei engleze „Challenger”, în timpul unei expediții științifice întreprinse în Oceanul Pacific, au scos de la o adîncime de 3.000 de metri niște formații geologice cu totul surprinzătoare: de formă sferoidală, cu aspect metalic, cu diametrul de la unu pînă la cîteva

zeci de centimetri. Și mai surprinzătoare decît forma a fost analiza acestor concrețiuni: cea a unui tipic minereu de mangan, conținînd alături de acesta fier, cupru, cobalt, nichel.

Cum au ajuns concrețiunile pe fundul oceanului? Sînt ele oare soli veniți din Cosmos, de natură meteoritică; au luat naștere chiar în oceane în urma dezagregării unor roci sau prin procese de depunere și algomerare a elementelor aflate în ape? Pînă astăzi știința nu a putut da un răspuns categoric, deși nu au lipsit teorii și ipoteze îndrăznețe.

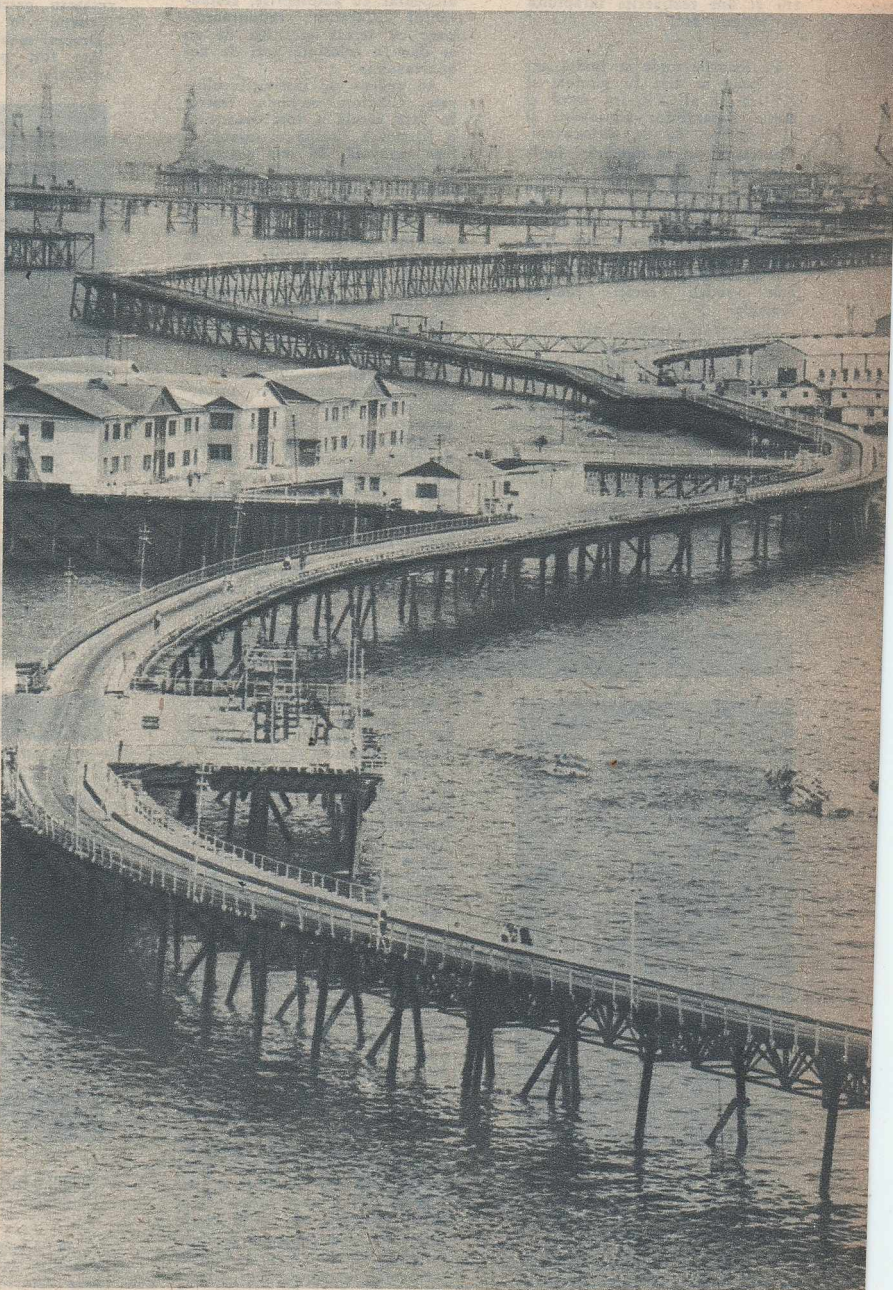
Între timp, date noi, cu adevărat senzaționale, au venit să completeze știrile existente despre bogățiile oceanelor.

În cursul Anului Geofizic Internațional (1957), un șir de expediții științifice navale au cercetat amănunțit fundul unor mări și oceane și au constatat că aceste concrețiuni nu reprezintă un fenomen întîmplător. Sutele și miile de sondaje făcute de pe bordul navelor sovietice „Viteză” și „Obi” și de pe nave americane au arătat că pe întinderi uriașe fundul oceanelor este acoperit — ca o șosea pavată cu pietre — cu concrețiuni metalifere. La adîncimi între 3.000 și 6.000 m, uriașe zăcăminte de mangan așteaptă să fie

exploatate. S-a calculat că pe fundul Oceanului Atlantic se găsesc cam 45 miliarde tone, în Oceanul Indian — 41 miliarde tone, iar în Oceanul Pacific — 112 miliarde tone de astfel de concrețiuni. În unele locuri ele acoperă fundul cu un strat gros de cîteva metri și, în afară de mangan, fier, cupru, cobalt și nichel, mai conțin cantități importante de metale rare. De exemplu taliul, utilizat în prezent din ce în ce mai mult în tehnica materialelor semiconductoare, se întîlnește în concrețiuni în cantități de 100 de ori mai mari decît în minereurile de pe suprafața pămîntului! Alte probe de concrețiuni s-au dovedit a fi bogate în vanadiu, metal de aliare important pentru oțeluri.

Cu puțini ani în urmă, problema exploatării minereurilor din adîncurile mărilor ar fi părut fără îndoială un vis îndrăzneț, de domeniul romanelor științifico-fantastice. În zilele noastre numeroși savanți și ingineri din diferite țări studiază cu atenție hărțile submarine, elaborează proiecte îndrăznețe, fac calcule de rentabilitate. După părerea lor, exploatarea minereurilor din adîncuri, deși legată încă de probleme tehnice dificile, va fi rezolvată într-un viitor apropiat.

Ing. Gaila GRUDER
Institutul de cercetări chimice

Peisaj industrial în Marea Caspică.

Cum funcționează mecanismul gândirii? (A. Crețu, student, București); Cum s-au produs glaciațiunile? (Vladimir Androne, minier, Baia-Mare); Ce este runda Kennedy? (Dan Niculescu, Poiana Mare, rn. Calafat); Cât e de vechi Sibiul? (Elisabeta Sporea, elevă, Buzău); Când și unde s-a născut jocul de rugbi? (Teodor Florescu, Iași).

Răspunsurile la întrebările de mai sus vor apărea în numerele viitoare ale revistei noastre.

CARACALUL ȘI ISTORIA LUI

În centrul Caracalului de azi.

În ultima vreme „Flacăra” a prezentat o serie de orașe din patria noastră. Ne-ar bucura dacă ați publica și rândurile de mai jos, care înfățișează cîte ceva din istoricul orașului nostru și din realizările înfăptuite în ultimii ani.

Pe locurile unde se înalță azi Caracalul se afla în secolele al XV-lea și al XVI-lea satul și moșia Basarabilor Craiovești și a boierilor de la Brîncoveni. Printre ctitori se numără: jupînul Barbu, fiul Predei Craiovescului, Mihai Vodă și Matei Basarab. Caracalul a devenit tîrg abia la începutul secolului al XIX-lea. Mare parte din case erau clădite din cărămiti și pietre aduse de la Reșca, din ruinele vechii cetăți romane Romula.

Cum arăta orașul pînă acum două decenii? O „capitală” de județ ocolită de civilizație, prost iluminată, cu case vechi, cîteva dughene și cîrciumi, cu străzi pline de gropi prin care te hurducau trăsurile trase de mirtoage.

În anii puterii populare orașul năpăstuit odinioară a devenit de nerecunoscut. Străzile strălucite de copaci și flori sînt asfaltate sau pavate, iluminate cu lămpi fluorescente, împodobite cu spații verzi, ce se adaugă parcului și grădinii din centru, pline de trandafiri.

În locul dughenelor și magherinișilor de pe vremea, s-a construit o modernă rețea comercială a cooperăției de consum, cuprinzînd printre altele: un magazin universal, un magazin alimentar cu autoservire, restaurantul „Caracal”, restaurantul-parc cu terasă etc. An de an se dau în folosință zeci de noi apartamente.

Au apărut noi instituții culturale. Clădirea vechiului teatru, în fața căruia a fost construită o frumoasă fîntînă arteziană, a fost renovată. În sala teatrului își desfășoară în bună parte activitatea Casa de cultură raională în cadrul căreia activează mai multe cercuri și formații culturale. Printre acestea, corul și orchestra de copii, care au devenit binecunoscute și în alte regiuni. În 1961 s-a construit un nou cinematograful cu 300 de locuri; a fost radiofonic aproape tot orașul, s-a amenajat o bază sportivă modernă cu terenuri de fotbal, volei, atletism etc.

În cinstea apropiatei aniversări a Eliberării, vor fi terminate construcția unei noi școli elementare de 8 ani cu 16 săli de clasă, un teatru de vară cu 1.000 de locuri și un nou strand. Aceste realizări constituie, pe bună dreptate, mîndria și bucuria cetățenilor orașului nostru trezit la viața nouă.

Marin OPREA
funcționar la Sfatul popular
al orașului Caracal

MAX VON LAUE

„Doresc să cunosc unele date mai de seamă din viața și activitatea științifică a fizicianului german Max von Laue”.

Ion Krissantiu
Sînnicolau Mare

Răspunde prof. univ. dr. VALERIU NOVACU, membru corespondent al Academiei R. P. Romîne.

Max von Laue (1879-1960), fizician german de seamă, se trăgea dintr-o familie de nobili cu situație materială modestă.

După studii strălucite el a fost numit, în 1905, asistent al celebrului fizician Max Planck la Universitatea din Berlin. Afînd de la acesta despre lucrarea lui Einstein cu privire la teoria relativității speciale, Laue este printre primii fizicieni care l-au vizitat pe tînrul Einstein, pe atunci funcționar la Biroul federal de patente din Berna, capitala Elveției. În urma discuțiilor avute cu el, Laue devine un adept entuziast al noii teorii care a revoluționat gândirea fizică la începutul secolului nostru. El aduce contribuții originale acestei teorii, iar în 1910 publică prima expunere sistematică, devenită azi clasică, despre această teorie.

Max von Laue este cunoscut pentru contribuțiile sale de mare însemnătate cu privire la razele X. El a avut ideea de a folosi cristalele ca niște rețele optice naturale pentru a produce difracția razelor X și a dezvoltat teoria interferenței și difracției razelor X în cristale. Această descoperire, de o importanță esențială pentru dezvoltarea fizicii, este aplicată pe scară largă în cercetarea structurii

cristalelor cu ajutorul razelor X. Ulterior metoda a fost aplicată și la dovedirea naturii ondulatorii a electronilor. Laue și colaboratorii săi au primit premiul Nobel pentru această descoperire.

Laue s-a ocupat de asemenea, împreună cu W. Meissner, de fenomenul supraconductibilității, adică al dispariției rezistenței electrice constatată la unele metale atunci cînd sînt răcite pînă la temperatura heliului lichid.

La noi în țară fizicianul german este cunoscut de publicul larg îndeosebi prin traducerea cărții sale „Istoria fizicii”, apărută în 1957 și reeditată de mai multe ori. Ea a suscitat deosebit interes deoarece este consacrată în principal istoriei fizicii moderne și autorul ei este unul din savanții care au trăit și participat activ în viața sa îndelungată la toate etapele cruciale prin care a trecut dezvoltarea științelor fizicii în secolul nostru.

Profesorul Laue a fost un savant cu vederi progresiste, un ceteșean patriot. Iată ce mărturisește în autobiografia sa „Drumul meu în fizică” (1952): „Am fost profund afectat de arbitrarul și neleguirile făptuite

de național-socialism — care înjoseau demnitatea mea de savant, — precum și de amestecul în libertatea științei și a școlii superioare”. Laue a ajutat victimele terorii hitleriste, iar în calitate de președinte al Societății germane de fizică și-a declarat oficial convingerile în 1933, cu ocazia împlinirii a 300 ani de la procesul lui Galilei în fața tribunalului inchiziției.

După ultimul război mondial, Laue a fost unul din intelectualii germani care au militat pentru renașterea culturii germane pe ruinele lăuate de regimul hitlerist. În calitate de președinte al Societății germane de fizică el a militat pentru colaborarea tuturor fizicienilor germani. În 1955, la împlinirea a 50 de ani de la apariția lucrării lui Einstein asupra teoriei relativității, Laue a prezidat la Berlin festivitățile care au reunit fizicieni din ambele state germane.

Max von Laue a făcut parte din grupul savanților vest-germani care, în frunte cu W. Heisenberg și M. Born, au semnat apelul pentru interzicerea armelor atomice.

mici R. P. Romîne. În răspunsul dat, academicianul prof. A. O. TETEIA, directorul Institutului de istorie, ne comunică următoarele: „De obicei, Ștefan cel Mare este înfățișat fără barbă. Un singur portret al său — aflat pe un patrar — îl reprezintă cu barbă. Faptul e autentic: după obiceiul locului, Ștefan și-a lăsat barbă la bătrînețe”.

POȘTA NOASTRĂ

MIHAI CHEȚAN, București. Continuăm să răspundem la seria de întrebări ce ni le-ați pus:

Pola Negri, vedetă a filmului mut de pe vremuri, e poloneză de origine (numele ei: Apollonia Chalupetz); a fost descoperită și lansată de Alexander Hertz și Henrik Kinkelstein, creatorii cinematografului polonez. A debutat în 1919 în Polonia. După un timp pleacă la Berlin, unde obține consacrarea moadială în filmul lui Ernst Lubitsch, „Carmen”, și apoi în „Du Barry” (alături de Emil Jannings). În 1923 părăsește Europa, atrasă de mirajul hollywoodian. Timp de 15 ani continuă să turneze în cetatea cinematografiei americane, dar marile ei succese sînt cele ce aparțin perioadei filmului mut. Ultimul film intitulat „Hi Diddle Diddle”, l-a turnat în 1942. Nu demult însă s-a anunțat reparația ei: în etate de 63 de ani, Pola Negri interpretează un rol într-un film care se toarnă în Anglia. Filmul se intitulă „Torcătoarele lumii” și este regizat de o altă celebritate a filmului hollywoodian: Walt Disney.

În ce privește coloana din Delhi, ceea ce ne scrieți nu constituie decît presupuneri cu privire la proveniența metalului din care a fost confecționată, întrucît faptul că nu a ruginit timp de secole a provocat vii dispute. Putem să vă mai facem cunoscută încă o asemenea presupunere: aceea că fierul ar proveni dintr-un uriaș meteorit căzut pe pămînt. Pînă acum lucrurile n-au fost încă lămurite.

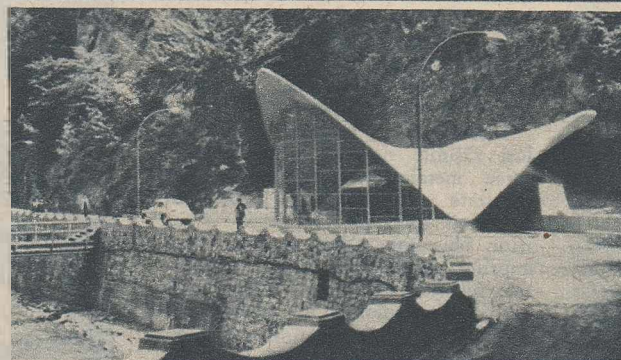
ȘTEFAN ION, București: În acest număr publicăm articolul intitulat „Materie primă: apa” în care aflați — așa cum doriți — unele aspecte actuale și mai puțin cunoscute din domeniul oceanografiei.

SERBAN GHEORGHE, Mărcușeni, rn. Tirgoviște. 1) Deocamdată nu sîntem informați despre existența unor asemenea preocupări filatelice sau editoriale. 2) Fotografia lotului nostru olimpic de fotbal care a cîștigat meciul cu lotul olimpic bulgar a apărut pe ultima copertă a revistei noastre nr. 23 din 6 iunie. 3) Bineînțeles că vom continua să publicăm reportaje cu asemenea tematică. 4) Ambele edituri își au sediul la Casa Sefintei, București.

VIRGIL VĂRGATU, Craiova. Pînă acum știința nu a stabilit cu cea mai mare precizie cum a apărut viața pe pămînt. Ipoteze există multe. Felul în care dv. încercați să răspundeți la această întrebare, redă — deși foarte schematic — esența unor teze verificate de știință cu privire la evoluția dar nu și la apariția vieții.

ELENA PETRINI, Birlad. Mulțumim pentru aprecierile făcute. Modă vom continua să publicăm, dar modele de lucru de mîna credem că nu e cazul deoarece ar interesa un număr prea restrîns dintre cititorii noș-

IZVORUL 24

În stațiunea balneară Olănești s-a redat recent în folosință izvorul de apă minerală nr. 24. Cu acest prilej, capacitatea lui a fost mărită de la 5.700 litri la 30.000 litri de apă în 24 de ore. Deasupra izvorului s-a construit din mozaic, piatră și sti-

clă un adăpost modern cu o coferință, la umbra căreia oaspeții veniți la tratament își sorb în condiții civilizate doza de apă minerală prescrisă de medici.

Ion CRUCEANĂ
Pitești

CHIPUL LUI ȘTEFAN

Statuia lui Ștefan cel Mare din fața Palatului Culturii din Iași. (Foto N. Mocanu, Ploiești)

„O vizită la Iași mi-a provocat o nedumerire: de ce statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare, aflată în fața Palatului Culturii din acel oraș, îl înfățișează pe domnul Moldovei cu barbă în timp ce în manuale școlare, în lucrări grafice, bus-

turi etc., chipul său este înfățișat fără barbă? Care-i adevărul?”

Teodor STOICA
Comănești, str. Avram Iancu 6

Redacția noastră s-a adresat Institutului de istorie al Acade-

cititorii

tri. Există alte publicații care, prin specificul lor, ar putea să aibă asemenea preocupări.

IUSTINA BULGA, Craiova. Dacă într-adevăr vă place să studiați limbile străine, e bine să faceți acest lucru cu asiduitate încă de pe acum, în ultimii doi ani de școală. Apoi, după examenul de maturitate, veți putea da examen de admitere la Institutul de limbi străine de pe lângă Universitatea București. Să știți însă că la orice universitate sau institut veți studia, indiferent de facultate, veți avea — pe lângă cursurile de specialitate — și cursuri de limbi străine, astfel că veți putea să vă perfecționați în una sau mai multe limbi de mare răspândire.

ZENO BALINT, București. În general nu păstrăm materialele publicate. Cu atât mai mult dacă e vorba de fotografii vechi de doi ani. Dacă, într-adevăr, fotografiile dv. au apărut în revistă, putem să le reproducem. Treceți deci pe la redacție.

DOINA BOSCOVICI, Baia. Ne bucură succesele pe care clasa

dv. le-a obținut la învățătură și la activitatea extracurriculară și vă felicităm atât pe dv. elevii, cât și pe dirigintele și pe profesorii dv. Vă urăm o vacanță plăcută și din excursia pe care o plănuți am dori nu o vedea, ci o fotografie frumoasă a grupului de tineri excursioniști, pe care s-o putem publica în aceste pagini.

V. SILVIAN

Daniela Roșu, Craiova; P. Iacobescu, Timișoara; P. Popoiu, București; A. Bereza, Caloca; Virgil Pop, București; D. Pataki, Caracal; Stela Dragomirescu, Brașov; Mihai Ciobanu, Iași; Silviu Cuga, Timișoara; Ion Ionescu, Cimpina; Gh. Rumeș, Peciu Nou; Mariana Ștefănescu, Tg. Jiu; G. Tolonei, Alba Iulia; Florica Achim, Bocșa I; Alina Caselly, Calafat; Radu Ciurezu, Timișoara; George Nicoră, Timișoara; P. D. Ciolan, Caracal; Aurora Vegescu, București; A. Ghiță, Baia-Mare; E. Niță, București; Ecaterina Dubroca, Sîntana — vi s-a răspuns prin poștă.

CITITORII CĂTRE CITITORI

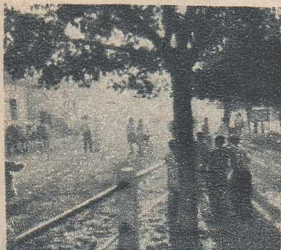
Următorii cititori doresc să corespundă: Ticu Rotaru, strungar, Roman, str. Panait Moșoiu 6 bis; literatură, muzică, ilustrate; Dușu Nicolae, Brăila, str. Filofteia 8, cartierul 1 Mai; corespondență cu tineri născuți în aceeași zi cu el (28 august 1947); Ion Vulpe, elev, Craiova, str. Unirii 132; filatelie, ilustrate; Vasile Gheorghe, tehnician, Tulcea, str. Basarab 65; ilustrate; Iuliana Nicolau, elevă, Craiova, str. Vlad 12; ilustrate, filatelie; Mioara Nedelcu, elevă, Cimpulung-Muscel, str. Col. Alexandrescu; teme diverse, ilustrate; Ilie Șerbescu, strungar, Fabrica de motoare diesel, Reșița; sport, filatelie, ilustrate; Ioan Ari, elev, Școala tehnică de construcții Săcueni,

str. Maramureșului 24; ilustrate; Cristina Iovu, contabilă, Reșița, str. Maior 27; literatură, ilustrate; Doina Munteanu, elevă, Brăila, str. Dorobanți 526; ilustrate; Sorina Grigorescu, funcționară la U.R.C.C. Mizil, str. Unirii 14; cinema, muzică, ilustrate; Valentin Rusu, Brăila, str. Veche 10; muzică, ilustrate, cinema; Indira Piscoreanu, laborantă, str. 7 Noiembrie 7, Arad; teme diverse, ilustrate; Petre Cîrlea, elev, Tg. Jiu, bd. 1 Mai 457; teme diverse (literatură, sport, ilustrate); Iulian Iordache, instalator T.R.C.L., com. Vulcan, lotul 3, rn. Petroșani; ilustrate; Aurelia Mihai, vânzătoare, magazinul metalochimic, Periy-gară, rn. Răcari, reg. București; ilustrate.

DE LA CORESPONDENȚI

Aviația în sprijinul agriculturii. (D. Vințilă, Suceava)

Pe-nserate, în sat la noi. (Arpad Bartha, com. Leși, rn. Tg. Secuiesc)

Un Poseidon modern. (Prof. V. Bogdăneț, Bacău)

Fals tratat de bună-cuviință

① — Nu vă jenați, poftiți! Chiar dacă-s femeie pot să intru și după dumneavoastră!

② — O fi săracul bolnav. Altfel nu se explică de ce ocupă locul despre care un aviz spune că este rezervat pentru „bătrâni, bolnavi... etc.“ Și într-adevăr „suferă“ de îngroșarea excesivă a o-brazului.

③ Dacă nu scoți pălăria pe stradă în fața prietenilor sau cînd intri în vreo instituție, de ce ai scoate-o acasă?...

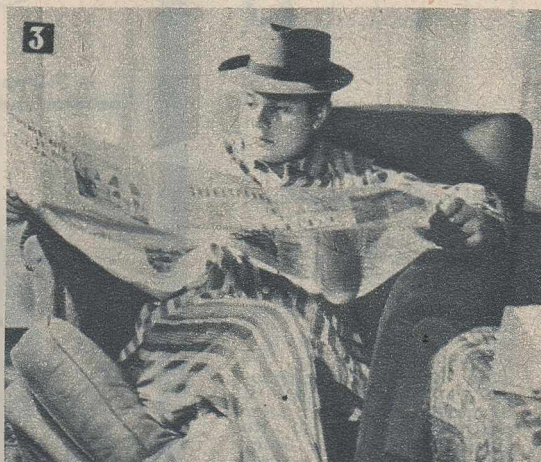
④ Parchetul poate fi o vastă și comodă scrumieră, cu singura condiție: nu dv. să fiți gazda...

⑤ Un accident?! Nu! Așa obișnuiesc unii „pasionați“ să-și plaseze, la colț de stradă, ultimele bancuri, uitînd că ei nu sînt singurii pietoni.

Fotofolleton de Nicolae MANGU și Eugen IAROVICI

Se pare că prea ușor uită unii lucrurile bune învățate în familie sau în școală. De aceea sîntem nevoiți să le reamintim celor în cauză.

Iată cîteva exemplificări făcute cu ajutorul unor artiști amatori.

De la una la alta

Povestea

Vorbei

Cuvinte păstrate în expresii

În vocabularul limbii române figurează o serie de cuvinte a căror utilizare e limitată la câteva expresii. Adjectivul macer, de pildă, nu apare decât în imbinarea carne maceră. Dar n-a fost întotdeauna așa: în latină, de unde ne vine termenul, macer (la genul feminin macra) însemna „slab, subțire” și putea fi întrebuințat în cele mai feurite combinații: taurus macer (= taur slab), macer libellus (= cârtică subțire), macrum reducere (= a face să slăbească) etc.

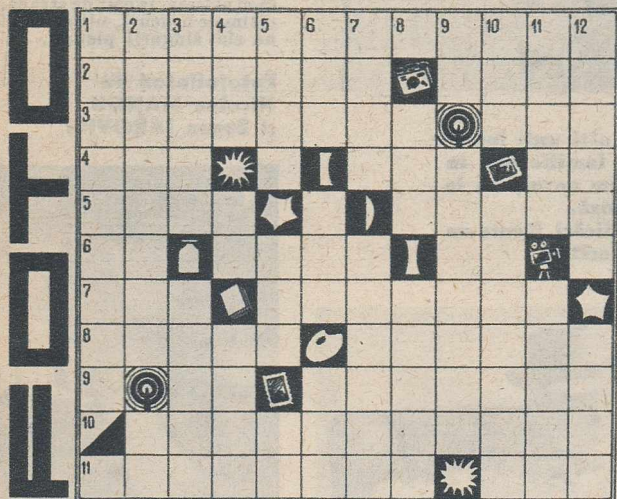
De la adjectivul macer s-a format verbul latinesc macerare, care a dat în românește a macera. La prima vedere, între carne maceră și macerare nu mai e nici o legătură. Dar numai la prima vedere, căci a macera înseamnă la origine „a slăbi, a reduce consistența unui corp solid, de obicei muiându-l într-un lichid”. Sensul actual al verbului este, așa cum se arată în dicționarul limbii române moderne, „a ține un corp vreme îndelungată într-un lichid

pentru a-i dizolva părțile solubile”.

Alt cuvânt cu o utilizare strict limitată este hac; într-adevăr, nu-l întâlnim decât în expresia a veni de hac. Limitarea e destul de recentă; ea nu există nici în turcește (limba de origine), nici în limba veche românească, care păstrează sensul primitiv: „leafă, simbrie”.

Întrebarea e cum s-a ajuns, de la un substantiv cu sensul de „leafă”, la expresia care înseamnă „a găsi mijlocul de a face inofensiv pe cineva care îți provoacă necazuri”? De la „simbrie” sensul lui hac e trecut la „încheierea unei socoteli” sau — atunci când plata sumei datorate nu se făcea prin bună înțelegere — la „răfuială”. În felul acesta a veni de hac a putut însemna „a se răfu cu cineva”, „a încheia socotelile cu cineva”, deci „a scoate la capăt” și pînă la urmă „a face inofensiv”.

Sorin STATI

ORIZONTAL: 1) Vinător de imagini și unghiuri... 2) ... și arma sa (pl.) — Imagine nemiscată pe micul ecran (pl.). 3) Transmite imagini cu iuțeala gândului — Unghi într-o exprimare regională. 4) A brăzda — Poartă de joc la copii (reg.) — Notă din revelator. 5) Pătrund în obiectivul aparatului foto — Film fotografic căruia i s-a stricat emulsia pentru că a fost dezvoltat la o temperatură ridicată. 6) Nota traducătorului — Fierar din basme — Pere! 7) Aici se fabrică aparatul „Orizont” — Drum de țară. 8) Crustacee — Tub de tunică. 9) Transportă! — Sticlă ce iscă iluzii și... poze! 10) Piatra de încercare a fotoreporterului. 11) Fotogenice — Acesta.

VERTICAL: 1) Unii care pozează! 2) Fotograf de lung-metraj — Alifie. 3) Mișcătoarele cărări (sing.) — Localitate lângă Arad. 4) Unități de timp — Denumire uzuală pentru filmul

fotografic de 17° DIN — Ce rămâne dintr-un om într-o fotolegitimație! 5) Pentru borcanele cu substanțe în laboratorul foto — Diminutivul Adrianei — Tonă (abr.). 6) Prefix — Raită... ciclistă — Fluviu în Ceelebes. 7) Verb prematrimonial! — Maestru al picturii flamande, creator al unor portrete celebre. 8) Ne oferă prilejul de a fotografia frumusețile patriei — Când pleci acolo, ia-ți și aparatul fotografic. 9) Radu Mihai — Uvertura fotografică a revistei ilustrate! 10) Onomatopeea declanșatorului — Migdale în haine zaharoase (sing.). 11) În fotografie, cele de unghi sau de încadrare duc la deformarea realității fotografiate, iar cele de expunere, la fotografii neclare — Melancolic. 12) Formula chimicelor cu care se prepară de pildă un revelator fotografic — Falsificator de gingirile.

A. BART

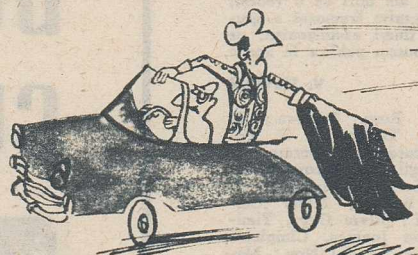
Dezlegarea jocului „DE LA MUNTE ... LA MARE” apărut în numărul trecut.

ORIZONTAL: 1) STINA DE VALE. 2) LITORAL — PARC. 3) AMARA — AGIGEA. 4) NI — IMUNA — U — R. 5) IST — AR — RINCA. 6) CURA — SOA-

RE — I. 7) LACAUT — E — LM. 8) AD — TN — ORADEA. 9) ZER — AE — ALEAN. 10) UȘOR — LAC — NO. 11) GUSTA — COASTA. 12) ASU — CRISTIAN.

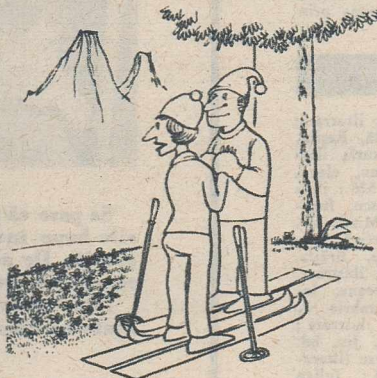
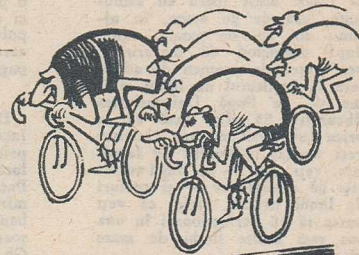
UMOR

de peste hotare

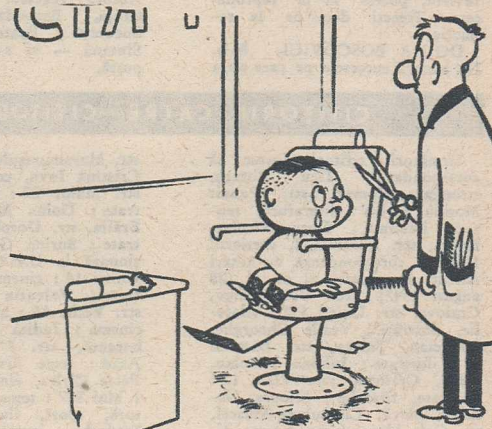
În turul ciclist al Spaniei...

„L'Illustré”

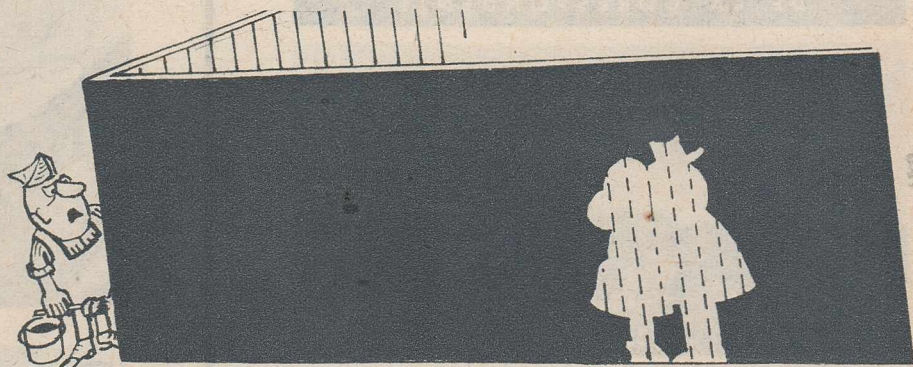
— Scumpo, cred că e timpul s-o pornim spre casă...

„Epoca”

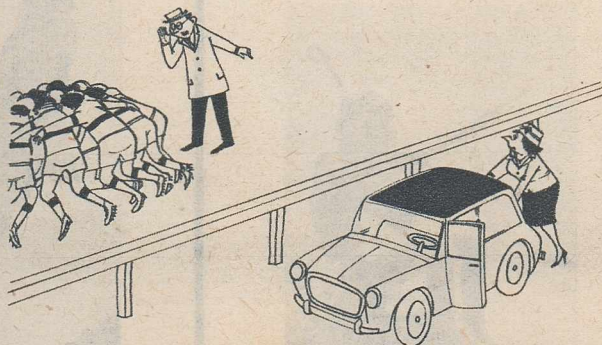
— De ce n-ai spus de la început că ești fetiță?...

„Bunte Illustrierte”

Vopsitorul: — În sfârșit, bine c-au plecat o dată!

„Stern”

— Hei, dacă tot vă împingeți...

„Paris Match”

Pe întinsul nesfârșit al holdei lucrază combinele.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

ALBUM FOTOGRAFIC 1964:

REGIUNEA
BUCUREȘTI

noaptea cînd a intrat stafia în casă

de James THURBER

Uşile trîntite au trezit-o pe mama, care a scos nasul din odaia ei.

— Ce naiba faceţi acolo, băleţi? — ne întrebă.

Herman s-a aventurat să iasă şi el din odaia sa. Mirul posac:

— Nimic — dar era verde la faţă.

— Ce era cu toată alergătura ala de jos? — şi mama tipă, cu o intuiţie bruscă: Sînt spărgători!

Am încercat s-o liniştesc, luînd-o spre scări şi l-am îndemnat pe Herman:

— Hai să coborîm.

— Eu rămîn cu mama — se hotărî el. E atît de neliniştită...

M-am întors pe palier.

— Să nu cumva să faceţi vreun pas! — ordonă mama. Chemăm poliţia!

Cum telefonul nostru era jos, nu prea am priceput în ce fel va reuşi, dar mama luă una din hotărîrile sale rapide, incomparabile. Deschise larg fereastra dormitorului, care era făcînd-o faţă cu ferestrele dormitorului vecinilor, luă un pantof şi-l zvîrlî drept în geamul lor. Se auzi cum zăngăne cioburile, căzînd în odaia ocupată de un gravor, retras din afacere, pe nume Bodwell, cu soţia sa. De ani de zile omul suferea de „uşoare atacuri”. Mai toţi cunoşteau şi vecinii noştri sufereau de vreun soi de atacuri...

Se făcuse cam ora două dimineaţa; cerul era acoperit de nori negri şi groşi. Într-o clipită, Bodwell se ivi la fereastră, răcnind cu spume la gură şi vînturîndu-şi pumnii. Doamna Bodwell îl consola: „Lasă, vindem casa şi ne întoarcem la Peoria”. După o bucată de vreme „mesajul” mamei le-a intrat în cap: sînt spărgători în casă! Herman şi cu mine n-am îndrăznit să-i spunem că de fapt erau stafii, fiindcă emoţia stîrnită de efectul sonor al pantofului aruncat prin geam îi aprinsese imaginaţia. Am oprit-o totuşi.

Într-un timp record, poliţia a fost la dispoziţia noastră: un ford plin, încă doi agenţi pe motocicletă şi un camion încărcat cu o patrulă de vreo opt poliţişti, plus o mînă de reporteri. Începură să bată cu pumnii în uşa din faţă. Fişile de lumină ale reflectoarelor lueau în sus şi-n jos pe pereţi, prin curte, peste casa lui Bodwell. Un glas răguşit urlă: „Deschideţi! Sîntem de la comisaritul central!”

Am vrut să cobor ca să le deschid, dar mama mi-a interzis.

— N-ai nici măcar o ată pe tine; răceşti şi mori.

În cele din urmă, sticleţii au pus umăr la umăr şi au dat de pămînt uşa cea masivă de la intrare, cu geamuri cu tot. Luminile jucară de-a curmezîşul odăii de zi şi se întretălară nervos spre sufragerie, străpuseră bezna holului, ajunseră pe scara din spate. În sfîrşit, mă prinseră în centrul lor, cum stăteam aşa în vîrful scării, înfăşurat în prosop. Un poliţist mătăhălos urcă treptele două cite două şi întrebă:

— Cine eşti?

— Locuiesc aici — l-am lămurit.

— Ei, ce te-a apucat, te-a răzbit arşiţa? — Îşi manifestă el curiozitatea.

De fapt mi se făcuse răcoare; m-am îndreptat spre odaia mea să-mi trag pantalonii pe mine. Cînd am ieşit iar pe coridor, alt sticlete mi-a vîrît un pistol în coaste, interesîndu-se:

— Ce cauţi aici?

— Aici locuiesc — l-am răspuns.

Comandantul detaşamentului i-a raportat mamei:

— Nu se zăreşte nici tipenie de om, nici urmă. O fi şters-o, cam cum arăta?

— Erau vreo trei-patru — îi preciză mama — răcneau şi trînteau uşile.

— Ciudat — mormăi poliţistul. Toate uşile şi ferestrele dv. erau încuiate şi ferecate zdravăn pe dinăuntru.

Jos se auzeau tropăind alţi poliţişti.

Erau pretutindeni; deschideau toate uşile, trăgeau sertarele, demontau ferestrele, le puneau la loc, cărau mobilele de colo-colo, desfăceau paturile; smulgeau hainele din cuiere, trăgeau jos valizele din rafturile dulapurilor. Unul dintre ei a dat peste o ţiteră ciştigată cîndva de Roy la un concurs.

— Ia-n te uită-ncoa, Joe — zise individul, pişcînd o strună cu laba lui mare.

Cel numit Joe o luă şi o suci pe toate feţele.

— Ce mai e şi asta?

— O ţiteră pe care o obişnuia să doarmă cobalul nostru.

Era purul adevăr, dar n-aş fi trebuit să-l mărturisesc. Joe şi cu colegul său mă măsurară îndelung. Apoi puseră ţitera la loc, în raft.

— Nici un fel de semn de spărgător — spuse sticletele care vorbise cu mama. Tipul ăsta, explică el celorlalţi, arătîndu-mă cu deşul, era gol puşcă. Cucoana pare isterică.

Încuviinţară cu toţii din cap, contemplîndu-mă. În tăcerea statornică, se auzi un scîrţit. Bunicul se răsucise prin somn, în mansardă.

— Ce-i asta? — sări ca ars Joe.

Pînă să pot scoate o vorbă, cinci gălăgani se şi repeziseră la uşa mansardei. Mi-am dat seama că e de rău dacă năvălesc peste bunicul neanunţat — sau chiar anunţat. Tocmai trecea printr-o fază cînd credea că soldaţii generalului Meade, pisaşi de artileria lui Stonewall Jackson (n. tr. — comandanţi din războiul de secesiune de la 1861-1865), începură să se retragă şi chiar să dezerteze.

Cînd am ajuns la mansardă, lucrurile erau al naibii de încurcate. În mod evident, bunicul ajunsese la concluzia că poliţiştii erau o bandă de dezertori care au căutat să se ascundă la noi. Sări din pat, aşa cum se afla.

Pesemne că vardiştii îşi dăduseră imediat seama că indignatul moşneag înălbit făcea partea din efectivul casei, dar n-au avut nici cea mai mică şansă să cerceteze.

— Îndărăt, javre laşe! — tuna bunicul. Îndărăt, la linia frontului, turmă blestemată!

Şi-l mirui pe agentul care descoperise ţitera cu un dos de labă care-l dădu de-a rostogolul. Cellaţii bătură în retragere, dar nu destul de lute. Bunicul puse mîna pe o carabină afirmată în cui şi dădu drumul tirului. Mansarda se umplu de fum, într-un răpăit asurzitor. Un agent în-

jură, ducînd mîna la umăr. Nu ştiu nici azi cum, dar ne-am trezit buluc jos, încuind uşa ca să scăpăm de belicosul moşneag. A mai tras de vreo două-trei ori, în bezna, şi apoi s-a dus la culcare cu conştiinţa împăcată.

Cu răsufierea tăiată, i-am explicat lui Joe:

— Asta era bunicul. Vă crede dezertori.

— Chiar o să şi ajungem acum — zise Joe.

Sticleţii nu prea aveau chef să plece fără să pună mîna pe nimeni, afară de bunicul. Noaptea aceea fusese, fără doar şi poate, o înfrîngere pentru ei. Pe lîngă asta, era vădit că nu le plăcea „ambianţa”, era ceva în neregulă în toată istoria aia. Începură să scotocească iarăşi prin toate ungherele. De data asta, în lipsă de altceva, purtam o bluză de-a mamei.

Un reporter cu obraz scobit, cu chip iscoditor, îmi dădu tircoale şi mă privi cu interes şi suspiciune. Apoi mă întrebă:

— Ce dracu se ascunde aici, Bud?

M-am decis să fiu sincer cu el.

— Uite ce e, am avut prin casă nişte stafii.

Mă privi tîntă, ca pe un automat în care ai vîrît o monedă şi aştepti degeaba să cadă ceva. După aceea se depărtă. Sticleţii îl urmau, cel nimerit de bunicul ţinîndu-şi braţul bandajat, înjurînd şi luînd numele Domnului în desert.

— Ce-a pătit bietul poliţist? — mă întrebă mama, după plecarea lor.

— L-a împuşcat bunicul.

— Ce-a avut cu el?

— A descoperit că ar fi dezertor.

— Închipuie-ţi — se minună mama — părea un tînăr atît de drăguţ!

Dimineaţa, la gustare, bunicul era proaspăt ca o margareta şi avea mare chef de glume. Mai întîi am crezut că uitase de toate peripeţiile de peste noapte, dar nici gînd. La a treia ceaşcă de cafea, se uită cercetător la Herman şi la mine, întrebînd:

— Ce li s-a năzărit la toţi sticleţii ăia de au dat buzna şi au întors casa pe dos, astă-noapte?

Ne băgase în cotă.

În romîneşte de Eugen B. MARIAN

Ilustraţie de Tia PELTZ

La Muzeul central din Djakarta a fost organizată recent o expoziție românească. Timp de 3 săptămâni un număr mare de vizitatori indonezieni au avut prilejul să cunoască, și pe această cale, realități din patria noastră în toate domeniile construcției socialiste.

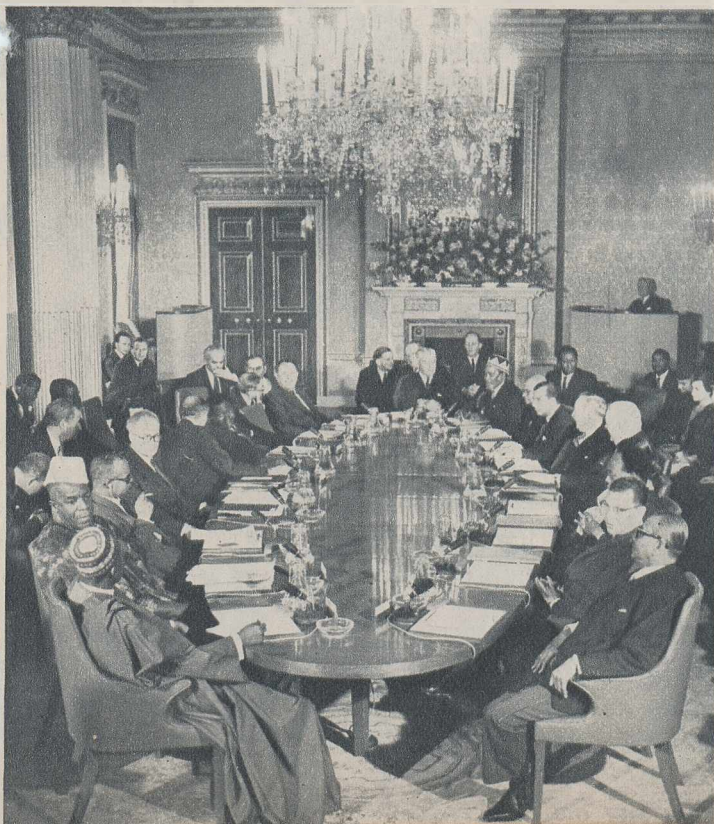
Expoziția de marionete a Teatrului „Tândărică” deschisă recent la Institutul pedagogic național din capitala Franței s-a bucurat de o frumoasă primire din partea publicului parizian.

Un aspect pitoresc și original totodată al campaniei electorale ce se desfășoară în prezent în Chile. În cartierele muncitorești din Santiago de Chile pot fi văzute asemenea picturi murale agitatorice în sprijinul lui Salvador Allende, candidatul Frontului de acțiune populară.

Cu prilejul celei de-a doua aniversări a proclamării independenței Algeriei a avut loc la Alger un uriaș miting la care a luat cuvântul președintele Ahmed Ben Bella.

Londra, Marlborough House. Aspect de la lucrările Conferinței primilor miniștri ai statelor membre ale Commonwealthului.

În localitatea elvețiană Bienne s-a desfășurat tradiționalul Festival al verii intitulat „Braderie”. Aproape 10.000 de spectatori au aplaudat grandioasa paradă a florilor în cadrul căreia a fost prezentat și acest car alegoric.

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744.

ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

TARIF DE ABONAMENTE :
3 luni—26 lei ; 6 luni—52 lei ; un an—104 lei.

TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”.

MACHETA : Vlad Mușatescu.

UN NOU PRODUS ROMÎNESCI

FÎNTÎNA ARTEZIANĂ DE CAMERĂ

Cu ajutorul ei, asigurați o umiditate constantă a aerului în apartamentul dv.

Fântina arteziană de cameră poate fi folosită în același timp și ca veioză. Aparatul funcționează la curent de 120 volți sau 220 volți.

UN PRODUS AL FABRICII DE MASE PLASTICE „MUNTENIA”

Puternic ca bătrînul Atlas...

Consumînd

DROJDIA

FORTIFIANTĂ

Bogată în vitamine, drojdia fortifiantă este indicată în mod deosebit pentru persoanele cu regim dietetic.

Drojdia fortifiantă se administrează concomitent cu cele două mese principale.